

26. ČÍSLO / VI. ROČNÍK

6,- Kč (7,- Sk)

28. ČERVNA 1998

Z obsahu:

**Duch svatý
v Kristově smrti
a vzkříšení**

Jan Pavel II. při
generální audienci
10. června 1998
– strana 2 –

**Dobrý boj jsem
bojoval (2 Tim 4,7)**

Meditace Josefa
kardinála Ratzingera
k svátku sv. apoštolů
Petra a Pavla
– strana 4 –

**Víra potřebuje
pevné základy**

Joachim kardinál
Meisner
– strana 5 –

**Kolik je těch,
kteří jsou schopni
zažehnout světlo...**

– strana 6 –

**Zachráněn před
záhubou**

– strana 7 –

**Slzy lítosti,
slzy lásky**

Zázrak
v Civitavecchia
– strana 8 –

Zahrabán jako pes

Ve vesničce jménem
Mazury
– strana 9 –

Duch svatý v Kristově smrti a vzkříšení

Celý Kristův život probíhal v Duchu svatém. Sv. Bazil tvrdí, že Duch mu byl »ve všem neoddělitelným společníkem« (De Spir. S. 16), a nabízí nám tuto úchvatnou syntézu Kristova života:

»Příchod Krista: Duch svatý předchází; vtělení: Duch svatý je přítomen; podivuhodné činy, milosti a uzdravení: skrze Ducha svatého; vymítání zlých duchů – spoutání satana: prostřednictvím Ducha svatého; odpouštění hříchů – spojení s Bohem: prostřednictvím Ducha svatého; vzkříšení mrtvých – mocí Ducha svatého« (tamt. 19).

Po úvahách o Ježíšově křtu a o jeho poslání splněném mocí Ducha chceme se nyní zamýšlet nad Duchem v Ježíšově svrchované *hodině*, hodině jeho smrti a vzkříšení.

Tajemství plánu lásky

Přítomnost Ducha svatého ve chvíli Ježíšovy smrti se dá předpokládat již z pouhého faktu, že na kříži umírá v lidské přirozenosti Boží Syn. Jestliže *unus de Trinitate passus est* (tzn. ten, který trpěl, je jednou

z osob Trojice), pak v jeho utrpení je přítomna celá Trojice, tedy i Otec a Duch svatý.

Musíme se ale ptát: jak byla vymezena úloha Ducha v Ježíšově vrcholné hodině? Na tuto otázku je možno odpovědět jen tehdy, chápeme-li tajemství vykoupení jako **tajemství lásky**. Hřích, jenž ve vzpourou tvoří proti Stvořiteli, přerušil rozhovor lásky mezi Bohem a jeho dětmi.

Vtělením jednorozeného Syna Bůh vyjadřuje svou věrnou a horoucí lásku k hříšnému lidstvu až do té míry, že se stává zranitelným v Ježíši. Hřích ukazuje na Golgotě svou povahu »atentátu proti Bohu«. Takže kdykoliv lidé znovu těžce hřeší, jak říká list Židům, *znovu křížují Božího Syna a uvádějí ho v posměch* (Žid 6,6).

Tím, že Bůh vydal svého Syna za naše hříchy, odhaluje nám, že jeho plán lásky předchází jakoukoliv naši zásluhu a bohatě překonává jakoukoliv naši nevěrnost. *V tom je láska, že ne my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy* (1 J 4,10).

Ježíšovo utrpení a smrt je nevýslovným tajemstvím lásky, do něhož jsou zapojeny tři božské osoby. Otec má absolutní a nezištnou iniciativu: On miluje jako první a tím, že svěřuje Syna našim vražedným rukám, vydává na pospas své nejdražší dobro. Jak praví sv. Pavel, *neušetřil svého vlastního Syna, totiž neponechal si ho pro sebe jako žárlivě strážný poklad, ale vydal jej za nás za všechny* (Řím 8,32).

Syn plně sdílí Otcovu lásku a jeho plán spásy. *Sám sebe vydal za naše hříchy... podle vůle našeho Boha a Otce* (Gal 1,4). A Duch svatý? Tak jako ve vnitřním životě Nejsvětější Trojice, i v tomto koloběhu lásky, který se uskutečňuje mezi Otcem a Synem v tajemství Golgoty, je Duch svatý osobou – Láskou, v níž se slévá láska Otce a Syna.

List k Židům rozvíjí obraz oběti a upřesňuje, že se Ježíš obětoval *skrze věčného Ducha* (Žid 9,14). V encyklice *Dominum et vivificantem* jsem ukázal, že v tomto úryvku *věčný Duch* označuje právě Ducha svatého. Jako oheň stravoval obětní dary při starodávných obřadních obětech, tak »Duch svatý působí zvláštním způsobem v tomto naprostém sebedarování Syna člověka, aby proměnil utrpení ve výkupnou lásku« (40). »Duch svatý jako láska a dar sestupuje v jistém smyslu do samotného srdce oběti, která je přinášena na kříži. S poukazem na biblickou tradici můžeme říci: Stravuje tuto oběť ohněm lásky, která spojuje Syna s Otcem ve společenství Trojice. A protože oběť kříže je vlastním činem Krista, i v této oběti »přijímá« Ducha svatého« (Dom et. viv. 41). Právem se v římské liturgii kněz modlí před přijímáním těmito významnými výrazy: »Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, tys naplnil Otcovu vůli a v Duchu svatém jsi dal svou smrtí život celému světu...«

Velikonoční vyvrcholení

Ježíšův příběh nekončí smrtí, nýbrž se otevírá do oslaveného života Velikonoc. *Skrze zmrtevýchvstání Ježíš Kristus, náš Pán, byl potvrzen v moci jako Boží Syn skrze Ducha posvětitelce* (srov. Řím 1,4).

Zmrtevýchvstání je naplněním vtělení a uskutečňuje se stejně jako zplození Syna ve světě působením Ducha svatého. *My vám hlásáme radostnou*

zvěst, říká apoštol Pavel v písidské Antiochii, že *ta zaslíbení, která Bůh dal našim otcům, vyplnil na jejich dětech, na nás, když vzkřísil Ježíše. Tak je i psáno v druhém žalmu: „Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil“* (Sk 13,32). Dar Ducha, který Syn přijímá v plnosti za velikonočního jitra, je pak přehojně vyliť na církev. Svým učedníkům shromážděným ve večeradle říká Ježíš: *Přijměte Ducha svatého* (J 20,22) a předává ho »těměř prostřednictvím ran po svém ukřižování: *Ukázal jim ruce i bok*« (Dom. et. viv. 24). Ježíšovo spásonosné poslání se shrnuje a dovršuje tím, že **uděluje Ducha svatého lidem, aby je přivedl zpět k Otcu**.

Jsou-li »mistrovským dílem« Ducha svatého Velikonoc Pána Ježíše, tajemství utrpení a oslavení, pak skrze dar Ducha je umožněno také Kristovým učedníkům, aby trpěli s láskou a učinili z kříže cestu ke světlu. »Per crucem ad lucem.« Duch Syna nám dává milost, abychom měli **stejně city jako sám Kristus a milovali tak, jak miloval on**, až k oběti života za bratry: *On za nás položil svůj život. Také my jsme povinni položit život za své bratry* (1 J 3,16).

Tím, že nám Kristus uděluje svého Ducha, vstupuje do našeho života, aby každý z nás mohl říci jako sv. Pavel: *Již nežiji já, ale žije ve mně Kristus* (Gal 2,20). Tak se celý život stává jedinými, stále trvajících Velikonocemi, neustálým přechodem ze smrti do života až k posledním Velikonocům, kdy přejdeme i my s Ježíšem a jako Ježíš *z tohoto světa k Otcu* (J 13,1). »Vždyť ti,« říká sv. Irenej z Lyonu, »kteří přijali a nosí Božího Ducha, jsou vedeni k Slovu, totiž k Synu, a Syn je přijímá a představuje Otcu a Otec jim dává nesmrtelnost.« (Demonstr. Ap., 7)

Bolletino Vaticano
Mezititulky a zdůraznění
redakce Světla

Na co by člověk nemohl ani pomyslet, co by se nikdy neodvážil žádat, na to Bůh ve své nekonečné lásce pomyslel, to řekl a uskutečnil.

Mohl by někdo požádat Boha, aby nechal svého Syna za nás zemřít, a aby nám dal své tělo za pokrm a svou krev za nápoj?

O takové Boží lásce k lidem nemohl mít člověk ani tušení.

Sv. Jan Maria Vianney

Pojď za mnou!

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

**Nikdo, kdo se ohlíží nazpět,
není způsobilý
pro Boží království**

Blíží se poslední Ježíšovy velikonoce. Syn Boží se **pevně rozhodl**, že půjde, aby splnil své poslání. Ty, kteří se k němu přibližují, touží připojit k sobě: *Pojď za mnou!* Pospěš k němu. Je to chvíle, kdy můžeš spolu s jinými pocítit přitažlivou sílu, která tě volá k podobné rozhodnosti.

Na jeho výzvu je třeba odpovědět jen se stejnou rozhodností: *Půjdu za tebou!* Uvědomuješ si však, co to znamená? Úplně jiný svět, úplně jiné smýšlení. *Syn člověka nemá, kam by složil hlavu.* Není tu u něho žádné pohodlí, nic není zařízeno, s tím, na co sis zvykla, se nedá počítat. Ale opustit pohodlí těla a světa, to není ještě to nejtěžší. Nejobtížnější není odpoutat se od toho, co je kolem tebe, ale od toho, co je v tobě. To, co tě nejvíce poutá, je tvůj vlastní střed. Dojít ke svobodě, *ke které tě chce Pán osvobodit*, znamená **opustit také sám sebe.**

Rozbujelá záladné »já« chce prosadit samo sebe i v prostředí, které vypadá, že je plné nábožnosti. Záliba v sebe-prosazování se může vloučit i do silně exponované horlivosti v Boží službě. Vidíš to na synech Zebedeových, kteří jsou rozhořčení svým nezdařením: »Pane, chceš, abychom je zničili?« Všimni si, že jsou to právě ti dva, kteří by rádi seděli v Božím království jeden po levici a druhý po pravici⁽¹⁾. Sebeláska nám nedopřává pokoje a ráda by těžila také z naší zbožné horlivosti. I ke Kristu se můžeš hlásit proto, že ti to lichotí, protože se tu vidíš v lepším světle, anebo se ti zdá, že tak nacházíš spravedlivý důvod, abys ovládala druhé. Nestačí jen to, že chodíš s Ježíšem, pokud stále ještě nerozpoznáváš, *jakého jsi ducha.*

To, k čemu tě Ježíš vyzývá právě dnes, je kopernikový obrat: chce, abys šla za ním **pro něho samého.** Ví, že je to pro tebe nejtěžší, ale to je to jediné, co tě přivede ke skutečné svobodě. Nejvyšším projevem svobody, pravé svobody ducha, je odevzdat svou svobodu Ježíši, a to i za cenu, že *tě povede, kam nechceš*⁽²⁾.

Nemusíš se obávat. To není vstup do otroctví, nýbrž naopak, ukončení toho ot-

roctví, ve kterém tělo utlačuje ducha, *takže neděleš, co bys chtěla.* Pevně se rozhodnout jít za Ježíšem znamená zanechat všech jiných starostí a jiných ohledů, *neohlížet nazpět* nikoliv proto, že bys nesměla, ale protože **nechceš**, a vlastně ani nevidíš, jaký by to mělo smysl. Kdo skutečně našel **toho, který je vším**, nemá, co by ještě hledal, nemá se za čím ohlížet. Spor, zda vyhovět tělu nebo duchu, je jednou provždy vyřešen: rozhodování je postoupeno nejvyšší instanci, a tento Nejvyšší definitivně a jednoznačně **rozhodl, že se půjde do Jeruzaléma.**

Ježíš jde s pevným rozhodnutím do Jeruzaléma, ale ne proto, aby tam zemřel, ale *aby byl povýšen.* Cesta k tuto *vyvýšení na nebe* pouze prochází pokořením, utrpením a smrtí, ale ty nejsou smyslem ani konečným cílem, ale jen průchozí stanicí, která ústí do slávy, *jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy*⁽³⁾.

Také tvým cílem, pro který jsi byla stvořena, je *být vyvýšena*, abys úplně spočinula v Bohu. Nebe je víc než místo, kde budeš jen vidět Boha, je to mnohem víc než chrám, kde se mu budeš klanět: *Sám Bůh a jeho Beránek* budou pro tebe chrámem i světlem.⁽⁴⁾ Přijmi to jako projev svrchované lásky a nejvyššího vyznamenání, když tě Ježíš zve, abys v něm spočinula **již nyní**, a tak okusila svou opravdovou svobodu, ke které jsi povolána. Již nyní chce, *aby tam, kde je on, byli s ním ti, které mu Otec dal, on v nich a Otec v něm*⁽⁵⁾. V utrpení i ve slávě. Ty máš tu čest, že můžeš patřit k nim.

Myslíš si ještě, že bys mohla být svobodnější, kdyby sis nemusela odpírat to, co vyhovuje *žádostem těla?* Znamenalo by to pouze dát se *zapřáhnout do otrockého chomoutu.* To, co ti tělo kreslí jako strašáka nesvobody, aby tě odradilo od rozhodnutí odevzdat se bezvýhradně Pánu, to ti chystá ve skutečnosti tiše a nenápadně samo. Nesmlouvej s ním, nerad se s ním, polož ruku na pluh a už se neohlížej. Zvedni hlavu! *Jsi přece povolána ke svobodě!* Budeš-li mít *Pána neustále na zřeteli, nezakolísáš*⁽⁶⁾.

Ježíši, půjdu za tebou! *Ukážeš mi cestu k životu, u tebe je hojná radost, po tvé pravici je věčná slast*⁽⁷⁾.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mk 10, 35–37 ⁽⁵⁾ srov. J 17, 23–24

⁽²⁾ J 21, 18

⁽⁶⁾ srov. resp.

⁽³⁾ J 1, 14

žalm 16

⁽⁴⁾ srov. Zj 21, 22n

⁽⁷⁾ tamtéž

Liturgická čtení

1. čtení – 1 Král 19, 16b. 19–21

Hospodin řekl Eliášovi: „Elizea, syna Šafatova z Abel Mechola, pomaž za proroka místo sebe!“ Když Eliáš odešel z hory, našel Elizea, syna Šafatova, jak právě oral. Měl před sebou dvanáct spřežení, on sám byl při dvanáctém. Eliáš šel kolem něho a hodil na něj svůj plášť. Elizeus opustil býky, běžel za Eliášem a řekl: „Prosím, ať mohu políbit svého otce a svou matku, a pak půjdu za tebou.“ Eliáš odpověděl: „Jdi a vrať se; co jsem ti měl učinit, to jsem udělal.“

Elizeus se tedy od něho vrátil, vzal spřežení býků, zabil je, na jejich jařmu uvařil maso a dal ho lidem k jídlu. Pak vstal, šel za Eliášem a sloužil mu.

2. čtení – Gal 5, 1. 13–18

Bratři!

To je ta svoboda, ke které nás osvobodil Kristus. Buďte v tom tedy pevní a nenechte se zase zapřáhnout do toho otrockého chomoutu.

Bratři, vy jste byli povoláni ke svobodě. Ta svoboda však nesmí být záminkou, abyste se vraceli ke starým způsobům. Spíše si navzájem posluhujte láskou. Celý Zákon totiž ve své plnosti je obsažen v jediné větě: „Miluj svého bližního jako sebe.“ Jestliže se však mezi sebou koušete a požíráte, dejte pozor, abyste jeden druhého nepohltili!

Chci říct toto: Žijte duchovně a nepropadnete žádostem těla. Tělo totiž touží proti duchu, a duch zase proti tělu. Jsou to věci, které si navzájem odporují, takže neděláte, co byste chtěli. Jestliže se však necháváte vést Duchem, nejste už pod Zákonem.

Evangelium – Lk 9, 51–62

Když se přibližovala doba Ježíšovy smrti, pevně se rozhodl jít do Jeruzaléma. Poslal před sebou posly a ti cestou přišli do jedné samařské vesnice, aby mu tam připravili nocleh. Ale Samaritáni ho nepřijali, protože měl namířeno do Jeruzaléma. Když to viděli učedníci Jakub a Jan, řekli: „Pane, chceš, abychom svolali z nebe oheň, aby je zahubil?“

On se však obrátil a přísně je pokáral. Pak šli do jiné vesnice.

A jak šli, cestou mu někdo řekl: „Půjdu za tebou všude, kam půjdeš.“

Ježíš mu však odpověděl: „Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu položil.“

Jiného zase vybídl: „Pojď za mnou!“

On však řekl: „Pane, dovol mi, abych napřed šel pochovat svého otce.“

Odpověděl mu: „Nech, ať mrtví pochovávají své mrtvé. Ale ty jdi a zvěstuj Boží království!“

A ještě jiný řekl: „Půjdu za tebou, Pane; jen mi dovol, abych se napřed rozloučil doma s rodinou.“ Ježíš mu však odpověděl: „Žádný, kdo položil ruku na pluh a ohlíží se za sebe, není způsobilý pro Boží království.“

Dobrý boj jsem bojoval (2 Tim 4,7)

Na vstupu k bazilice sv. Petra umístil v minulém století Pius IX. dvě mohutné sochy apoštolů Petra a Pavla. Oba je možno snadno rozeznat podle jejich atributů: klíče v ruce Petrově a meč v rukou Pavlových. Kdo by se zamyslel bez znalosti dějin křesťanství nad robustní postavou Apoštola národů, mohl by dospět k závěru, že se jedná o velkého velitele, o válečníka, který svým mečem psal dějiny a podroboval si národy. Byl by tak jedním z mnoha, kteří si za cenu cizí krve opatřovali bohatství a slávu. Křesťan ví, že meč v rukou tohoto muže má zcela opačný význam: je to nástroj jeho poprav. Jakožto římský občan nemohl být ukřižován jako Petr; umřel tedy mečem u Tří studniček za hradbami města. Ale i když to platilo za noblesní popravu, patří Pavel ve světových dějinách nikoli k pachatelům, nýbrž k obětem násilí.

Kdo se ponoří do postavy sv. Pavla, pozná, že atributem meče, nástrojem utrpení, není řečeno pouze něco o posledních okamžicích Pavlova života; meč může právem být i atribu-

tem jeho života. *Dobrý boj jsem bojoval* (2 Tim 4,7). Pro tato slova se o Pavlovi s oblibou hovoří jako o bojovníkovi, muži činu, ano, jako o násilníkovi. Povrchní pohled na jeho život jako by tento dojem potvrzoval: ve čtyřech velkých cestách prošel významnou částí tehdy známého světa a stal se skutečně učitelem národů, který zanesl Kristovo evangelium až na konec světa. Pln temperamentu se potýká s protivníky, kterých nikdy nechybělo. Používá všechny dosažitelné prostředky, aby dostal povinnosti hlásání, která na něm spočívá (1 Kor 9,16), jak jen možná co nejučinněji a jak na to stačí jeho síly. Tak je vždy představován jako velký aktivista, patron vynálezců nových strategií v pastoraaci a v misiích.

To všechno není nepravda, ale není to celý Pavel, ano, kdo jej vidí takto, přehlídí na jeho postavě to nejpodstatnější. Především musíme mít jasno, že boj sv. Pavla nebyl bojem kariéristy, mocnáře, a vůbec ne pána a dobyvatele. Byl to boj způsobem, jaký ukazuje sv. Terzie z Avily. Svá slova »Bůh

chce a miluje srdnaté duše« vysvětluje sama následující větou: »To první, co Pán na svých přátelích působí, když jsou slabí, spočívá v tom, že jim dodává odvahu a zbavuje je strachu před utrpením.« Napadá mě v této souvislosti jedna poznámka Theodora Haeckera, jistě poněkud jednostranná a snad i poněkud nespravedlivá, v tom smyslu, jak ji zaznamenal ve svých Denních a nočních zápiscích za války. Může nám pomoci k pochopení toho, oč tu jde. Tato věta zní: »Někdy mě napadá, že ve Vatikáně zcela zapomněli, že Petr byl nejen biskupem Říma..., ale také mučedníkem.«

Boj sv. Pavla byl bojem mučedníka. Od okamžiku svého obrácení přešel na stranu ukřižovaného Krista a sám si zvolil jeho cestu. Něco z toho, co se mu přitom přihodilo, můžeme poznat z 2. listu ke Korintským. Celé své působení v Římě musel strávil zčásti v domácím vězení, zčásti v cele. Pavel byl člověk, který byl připraven nechat se zranit, a to byla jeho vlastní osobní síla. Právě proto, že se vydal na pospas, že se nešetřil, vydal se ranám a pronásledování pro evangelium, stal se věrohodným a mohl budovat církev: *Já s největší ochotou vynaložím všechno, ano, i sám sebe vyčerpám pro vaše duše.* Tato slova z 2. listu Korintským (12,15) odhalují nejvnitřnější bytost tohoto člověka. Pavel nebyl toho názoru, že hlavním úkolem pastoraace je odstraňovat zlost, že apoštol musí mít především dobrý tisk... Naopak, on chtěl burcovat, otfásat spánkem i svědomím, i kdyby to mělo stát život. Z jeho dopisů víme, že je všechno, jen ne velký řečník. Nedostatek řečnických schopností jej spřížňoval s Mojžíšem a Jeremiášem, kteří se oba bránili Bohu přijmout své poslání pro nedostatek řeč-

nických schopností. *Je to ubožák a jeho řeč nestojí za nic* (2 Kor 10,10), řekli o něm jeho protivníci. Misii v Galacii popisuje sám: *Vy víte, že jsem byl nemocný a slabý, když jsem poprvé hlásal evangelium* (Gal 4,13). Pavel nepůsobil skrze brilantní rétoriku a rafinované strategie, nýbrž tím, že sám sebe nasazoval a vydával pro své poselství. Církev bude i dnes schopna přesvědčit lidi jen do té míry, do jaké její hlasatelé budou ochotni nechat se zraňovat. Kde chybí ochota k utrpení, chybí podstatné kritérium pravdy, na které je Církev odkázána.

Meči v rukou sv. Pavla můžeme přikládat ještě jiný význam než jako kladivu ukřižování. Meč je v Písmu také obrazem Božího slova, které je *ostřejší a silnější než dvoječný meč... pronásíl soud nad nejvnitřnějšími lidskými myšlenkami a hnutími.* (Žid 4,12). Tímto mečem Pavel vládl. S ním uměl dobývat lidi. Meč je zde konec konců obrazem pro sílu pravdy, která má svou zcela zvláštní povahu. Pravda může přitom bolet, může i zraňovat. Protože život ve lži nebo život mimo pravdu je často pohodlnější a činí si nárok na pravdu, proto se lidé pro pravdu hněvají, chtějí ji potlačit, utiskovat, chtějí se jí vyhnout. Kdo z nás může popřít, že již několikrát jej pravda pobouřila, pravda o sobě samém, pravda o tom, co by měl dělat a co ne? Kdo z nás může tvrdit, že se nikdy nepokoušel pravdě se vyhnout, nebo ji aspoň tak trochu zmasírovat, aby nebyla tak bolestivá? Pavel byl nepohodlný, protože to byl muž pravdy; kdo se celý upíše pravdě, kdo nechce mít žádnou jinou zbraň a také žádný jiný úkol než ji, ten sice nemusí být nutně popraven, ale bude se vždy pohybovat na hranici mučednictví. Bude jedním z těch, kdo trpí. Hlásat pravdu a nestát se fanatikem ani vlastním pravdy, to je velký úkol.

Petr a Pavel

Oba tyto apoštolové obětovali svůj život, a tak zpečetili své poslání. Ale prizmatem smrti se díváme na život, na dva životy, které byly tak jedinečným způsobem propojeny skrze lásku a skrze smrt.

Život Šimona Petra, syna Jonášova, je znám z evangelia. Důležitější však než toto poznání ze slov je poznání jeho apoštolové služby; poznání utrpení a pronásledování, které musel snášet. A konečně poznání smrti, kterou si dnes připomínáme.

Tato smrt naplnila slovo, které bylo jednou řečeno, když potvrdilo odpověď na Kristovu otázku: »Miluješ mě?« (J 21,16). A podobně se můžeme dívat z okamžiku jeho smrti na život apoštola Pavla. Známe jeho život, život tak nabitý událostmi. Byl to člověk velké síly činu. Boží apoštol, poutník evangelia, které přinesl celému tehdejšímu světu. Byl to budovatel církve od základů skrze množství obcí, které založil.

Karol Wojtyła, krakovský arcibiskup, 29. 6. 1978

Víra potřebuje pevné základy

Joachim kardinál Meisner

Nedostatky znalostí o Bohu a víře vystupují stále zřetelněji na povrch a staví církev do těžké situace. Příkazem hodiny je obnova samé podstaty náboženství a návrat k zdravému učení evangelia. »Křesťanská víra se stala něčím jako filozofickou hříčkou humanitních filozofů, anebo v nejlepším případě jistým druhem sociálního učení,« domnívá se známý publicista Peter Scholl-Latoure. Domnívá se dále, že ztrátu podstaty křesťanství svým způsobem vyvolal islám.

»Katolická církev je v křesťanském táboře jediná, která má ještě něco jako výzbroj víry, a to díky současnému papeži,« píše dále.

Mnozí přijímají jen ty pravdy víry a mravního učení církve, které jim vyhovují. Ostatní prostě odmítají. Ale taková selekce je podle Nového zákona

nepřípustná. Víra nesnáší žádné dělení, protože dělení nesnáší Bůh.

Mezi lidmi a také mezi křesťany se stalo módní zachovat si takový odstup, aby nemuseli zaujmout žádné přesvědčení. Kdo vyznává nějakou pravdu víry nebo se opírá o katechismus, záhy zjistí, že se citelně dotkl pluralistického světového názoru mnoha křesťanů, a je označen za fundamentalistu. To znamená, že je pokládán za nepoučitelně zpátečnického, nesnášenlivého a zaslepeného. **V zásadě bychom měli být hrdí, že smýšlíme fundamentálně.** Každý, kdo staví dům, je fundamentalista, protože se stará o poctivé základy své stavby. Kdo by přišel na takovou absurdní myšlenku, že čtyři stěny domu nepotřebují žádné pevné základy? Ale když narážíme na základní pravdu

o Bohu, na které spočívá naše víra, padne verdikt, že je to nedovolený postup, který se přičí základům demokracie.

Zásadně věřící byli v minulých totalitních systémech východní Evropy pokládáni za bláznů a dokonce zavíráni do psychiatrických klinik na pozorování. Kdo se dnes pokusí věřit fundamentálně, není sice ihned pokládán za duševně chorého, ale jakožto fundamentalista je umlčen jako nevěrohodný. Kristus říká: *Já jsem Cesta, Pravda a Život* (J 14,6). Není tato sebedefinice Kristova vysloveně fundamentalistická? Jenže právě ona dává věřícím obšťastňující a jistotu zajišťující základ pro život.

Souběh s duchem času

Je možno pozorovat zvláštní, s duchem doby synchronizované pojetí církve. V tomto

Pavel mohl být někdy ve sporech trochu břitký, dostávat se až na hranici fanatismu. Ale fanatikem rozhodně nebyl. Texty plné dobrotivosti, jaké nacházíme ve všech jeho listech, nejvíce v dopise k Filipským, jsou nevýraznějším znamením jeho charakteru. Mohl zůstat svobodný od fanatismu, protože nehovořil pro sebe, nýbrž nesl lidem dary někoho druhého. Pravdu o Kristu, který pro ni umřel a který až do smrti trpěl. I zde musíme, podle mého názoru, poněkud korigovat Pavlov obraz. Máme příliš v uchu jeho bojovné texty. Zde platí opět něco podobného jako o Mojžíšovi: vidíme Mojžíše jako toho, koho poslouchají, koho mají v úctě, kdo nahání strach. Ale 4. kniha o něm praví, že byl nejmírnějším z lidí (12,3 LXX). Kdo si Pavla přečte celého, odhalí mírného Pavla. Řekli jsme na začátku, že jeho úspěch souvisel s jeho

ochotou k utrpení. Nyní musíme dodat: utrpení a pravda patří k sobě. Pavel byl terčem útoků, protože to byl muž pravdy. Ale to trvalé, co vyrostlo z jeho slova a z jeho života, spočívá v tom, že pravdě sloužil a pro ni trpěl. Utrpení je nezbytnou prověrkou pravdy, ale jen pravda dává utrpení smysl.

* * *

U vchodu do svatopetrské baziliky stojí sochy obou apoštolů Petra a Pavla. Také u hlavního vchodu u sv. Pavla za hradbami jsou oba spolu spojeni, jsou zde scény ze života a utrpení jednoho i druhého. Křesťanská tradice od samého počátku vnímala Petra a Pavla jako dva neoddelitelné: představují spolu celé evangelium. V Římě má spojení obou a jejich spříznění ve víře ještě jeden specifický význam. Byli křesťany v Římě chápáni jako

protipól mystického páru zakladatelů Říma Romula a Réma. Tito dva muži stojí v podivuhodné paralele k prvnímu bratrskému páru biblických dějin: Kainu a Abelovi; jeden byl vrahem druhého. Slovo bratrství nabylo v čistě lidském pojetí i trpkou přichuť. Jak to mezi lidmi vypadá, je možno ilustrovat na mnoha bratrských párech dějin náboženství.

Petr a Pavel, kteří byli lidsky tak rozdílní a opravdu se nevyhnuli sporům, jeví se jako zakladatelé nového Města, jako ztělesnění nového a pravého typu bratrství, které se stalo možným díky evangelium Ježíše Krista. Nikoliv meč dobyvatelů zachrání svět, nýbrž meč trpělivů. Jenom následování Krista vede k novému bratrství, k novému Městu: to nám říká bratrská dvojice, která k nám promlouvá z obou římských bazilikách.

Překlad -Iš-

sekularizačním procesu se pastorační mění na psychoterapii, misie na rozvojovou pomoc, bohoslužby na liturgický folk-lór a eschatologie na vnitrosvětskou víru v pokrok.

Je možno pozorovat úbytek duchovních povolání a současně na druhé straně expanzi neduchovních profesí. Pro naši církev je velkým pokušením, že právě v tomto ohledu se setkáváme s velkým společenským konsenzem. Expanzi Církve již dlouho není možno naplnit nebo pokrýt církevním duchem, a tak je odsouzena k neplodnosti. Někdo ne neoprávněně prohlásil: **Charitativní dinosaur s gigantickým tělem a bronzovou hlavou hrozí, že se stane nebezpečím pro církev.**

Odpovědnost za přítomnost

Na rozdíl od státních škol a domovů pro staré občany musí personál v církevní oblasti zprostředkovat doslovně křesťanského ducha, jinak církev postihne stav, že nese falešnou nálepku. Duchovní skutečnost Církve, její duchovní energie musí do společnosti vzařovat. Politici, ekonomičtí manažeři, novináři i vojáci mluví zcela veřejně o svých rozvodech a potratech. O duchovním životě politika je v posledních letech sotva co slyšet. Ale to se netýká jen »horních deseti tisíc«, nýbrž i jiných. Dokonce mezi kněžími a jáhny se stává stále méně, že by spolu mluvili o víře.

Na druhé straně nám říká apoštol Pavel: *Neztrácejte důvěru* (srov. Žid 10,35). A já bych chtěl dodat: protože Bůh do nás vložil nesmírnou důvěru, když si nás vyvolil, **abychom právě v této svízelné situaci byli obhájci jeho záležitosti. Bůh s námi počítá, že budeme jeho poselství zvěstovat nezkrácené a nezkomolené všem lidem dobré vůle.** Nezapomínejme být i k sobě navzájem takovými dobrými Božími posly.

sks 23/98

Kolik je těch, kteří jsou schopni zažehnout světlo...

V pátek 12. června 1998 v 15.30 hodin proběhl v aule olomouckého arcibiskupství promoční akt studentů Cyrilometodějské teologické fakulty UP v Olomouci. 72 absolventům denního studia (58 obor teologie a 14 obor křesťanská výchova-český jazyk) byl propůjčen do užívání akademický titul „magistr“. Promočnímu aktu byli přítomni RNDr. Josef Tillich, CSc., prorektor UP v Olomouci; Msgre Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a velký kancléř CMTF; doc. ThDr. Pavel Ambros, děkan CMTF; ThDr. Ing. Eduard Krumpolc, CSc., proděkan CMTF; doc. dr. Rudolf Smahel, proděkan CMTF, a RNDr. ThLic. Mgr. Věra Štěpínová, proděkanka CMTF. Jako hosté byli přítomni Msgre František Václav Lobkowicz, biskup ostravsko-opavský, a Msgre Erich Pepřík, generální vikář olomoucké arcidiecéze. Prorektor RNDr. Tillich pronesl před přeplněným sálem projev, jehož plné znění otiskujeme.

Po skončení tohoto promočního aktu proběhl další, kterého se zúčastnili absolventi dálkového studia teologie.

Milí absolventi Cyrilometodějské teologické fakulty!

Odcházíte z UP a fakulty, na níž jste strávili snad nejhezčí léta života, léta studentská. Teď odcházíte do světa, do složitěho světa ve složitě době, již jeden současný francouzský filosof nazval érou prázdnoty. A skutečně, optimismus a nadšení spojené s moderní vědou a technologií vzaly za své tvář v tvář realitě zhoršujícího se životního prostředí, neustávajícím hrozbám válečných konfliktů, tvář v tvář dehumanizaci medicíny a pocitu stále se zvyšujícího osamocení člověka konfrontovaného s lhostejností, agresí, nezájmem o věci přesahující úzké sobecké zaměření těch, kteří se shlédli v pozlátku konzumního pseudo-blahobytu. Nechápaté kroucení

hlavou nad pokleslou morálkou a bulvární publicistikou je jen výrazem bezmocnosti individua smýkaného systémem, v němž už sotva dokážeme vidět onen ideál, který jsme si před několika lety vysnili. A mnohdy si přestáváme uvědomovat, že ona éra prázdnoty, ona duchovní krize, již teď snad jen s větší intenzitou pociťujeme, není výsadou naší současné situace, tady a teď, nýbrž má mnohem širší a hlubší dosah, že je důsledkem ztráty základních hodnot, na nichž je založena naše civilizace, že je důsledkem ztráty bázně a úcty k něčemu nás přesahujícímu na straně jedné, na druhé straně pak ztráty nadšení a píle k takové činnosti, která nás k těm nejvyšším hodnotám směřuje a přivádí.

Ale naříkat nad světem, naříkat nad sebou není řešení. Lépe je rozsvítit sebemenší svíčku než se zlobit, že je tma, pravil kdysi čínský mudrc Konfucius. A kolik je těch, kteří se zlobí, ve srovnání s těmi, kteří

Je to zvláštní, lidé požadují stále morální hrdinské skutky, ale jen pokud se to netýká také jich samých.

Theodor Fontane

jsou schopni zažehnout světlo? Právě vy, absolventi teologické fakulty, budete dnes a denně stavěni do situací, v nichž budete jiným muset přinášet útěchu, odvahu, světlo. Je to úloha nesmírně těžká, neboť přes hloubku poznání, přes dar víry i vy budete někdy tápat či dokonce pochybovat sami o sobě. Jestliže z fakulty odcházíte s představou, že právě vy budete tím bodem obratu, jenž změní chod tohoto světa, budete tím více vystavováni pocitům zklamání a frustrace. A právě tehdy si připomeňte osobnost nad jiné velkou svou pokorou, vzpomeňte na slova matky Terezy: **Většina z nás není předurčena ke konání velkých skutků, ale každý z nás je schopen konat malé skutky s velkou láskou.** Na ta slova si vzpomeňte a prodchněte své životy, každý svůj sebemenší skutek láskou, neboť jedině láska může tuto éru prázdnoty přeměnit opět ve věk Boží přítomnosti.

-red-

Boží odpověď

Dva nevěřící profesori lyonské univerzity slyšeli o působení faráře z Arsu, sv. Jana Vianneye, a rozhodli se, že jej budou důsledně pozorovat. Přišli do kostela, kde sv. farář sloužil mši svatou. S pohráním pozorovali každý jeho pohyb. Když k okamžiku proměňování všichni věřící zbožně klekli, řekl jeden z nich svému kolegovi: »Jak je to možné, že rozumní lidé klekají před kouskem chleba, jako by to byl Bůh?«

Boží milosrdenství odpovědělo na toto rouhání zázrakem. Když totiž sv. farář Arský ukazoval věřícím před svatým při-

jímáním Hostie se slovy: »Hle, Beránek Boží, ten, který snímá hříchy světa,« oddělila se sv. Hostie od jeho prstů a snesla se přímo na rty prvního přijímajícího.

Jeden z profesorů byl tímto divem tak otřesen, že po mši svaté odešel do sakristie, vyznal se ze své nevěry a stal se později dominikánem a knězem. Sám pln vděčnosti k Bohu vyprávěl, jak se mu dostalo kněžského povolání.

-sks-

Z deníku P. Jana Reuse TJ,
(*1868 v Bavorsku,
† 1947 v Brazílii)

Jan Křtitel Reus TJ napsal ve svém deníku:

»Na začátku proměňování jsem náhle zpozoroval, že Spasitel stojí bezprostředně přede mnou. Když jsem vyslovil první slova *Hic est enim... padaly kapky krve* z jeho otevřeného boku do mého kalicha. Když jsem pokračoval *Calix sanguinis mei, začal vytékat z boku celý proud*. Svatá, útěchyplná pravda. Kristova krev, krev Syna Božího, se skutečně prolévá, i když skryta pod závojem, pod mýma rukama na oltáři. Jaká milost, že mi tento závoj odhalil a ukázal mi tak skutečnost. Musel jsem to zapamat. (17. ledna 1947)«

Po dobu 35 let v různých viděních a extázích mohl tento kněz vkládat svou ruku do Kristova boku. Mohl pozorovat a prožít u oltáře při mši svaté, jak se vylévá Kristova krev na celé lidstvo a všechen vesmír.

P. Reus zemřel v Brazílii v r. 1947 v pověsti svatosti. Více než 100 000 lidí dosvědčilo, že jejich modlitby byly zázračně vyslyšeny díky přimluvě P. Reuse.

Je třeba odložit zavčas slepou víru v pokrok a vrátit se k víře v Boha.

-sks-

Zachráněn před záhubou

Láska a prostota

Narodil jsem se v chudobné věřící a praktikující rodině a dostávalo se mi od rodičů i od mé starší sestry mnoho lásky. Mohl bych první léta svého života vyjádřit stručně slovy: prostota, láska, chudoba a radost. Miluji svou vesnici, svůj dům a cítím se bezpečný. Již ve dvou letech jsem pociťoval velkou úctu k Panně Marii. Byl jsem šťastný.

Když mi bylo sedm let, odstěhovali jsme se z naší vesnice. Najednou se mi všechno zhroutilo a já jsem musel všechno budovat znovu. Zažil jsem těžkosti s přizpůsobováním: cizotu, vykořenění, lítost, utrpení.

Okultismus

Ve věku šestnácti let jsem onemocněl ledvinovými kolikami. Kdosi poradil rodičům, aby mě svěřili diplomované léčitelce – hypnotizérce. Položila ruce na moje bedra, vytáhla z kapsy kyvadélko a držela je nade mnou. V její »ordinaci« bylo všude plno obrazů, křížů, svíček a knih. Tento neobvyklý svět vzbudil moji zvědavost. Abych dosáhl uzdravení, musel jsem se po osm dní modlit modlitbu: »Paní Simonu, prosťte za mě, protože vím, že Bůh vás vyslyší.«

Nakonec jsem se stejně musel podrobit operaci. Paní Simonu je asi sedmdesátiletá. Několikrát jsem se k ní vrátil. Prosí mě vždy ve čtvrtek odpoledne o nějaké služby, protože ten den nemám vyučování. Dělal mi potěšení blíže poznávat tuto neobvyklou osobu. Její přitažlivost mě sváděla k stále častějším návštěvám. Nakonec došlo k »iniciaci«, uvedení do tajů magnetismu a jasnovidectví. Dala mi nějaké knížky, které jsem nesměl ukázat rodičům. Konečně jsem našel cestu ke »šťěstí«. Zarazila mě některá místa v jejích knihách, která naváděla ke zlému. Řekla mi:

»Musíme poznat zlo, abychom mohli konat dobro.«

Příští rok jsem se seznámil s jednou vykladačkou karet a grafoložkou, která praktikovala voodoo. Ta u mne objevila zvláštní přirozené schopnosti, kterých je třeba využít. Zprostředkovala mi setkání s jedním svým zákazníkem a velice brzy mi udělila titul kouzelníka. Ztratil jsem svou identitu a dostal jsem jméno »Pan Jacques«. Předpovídal jsem budoucnost, sliboval naivním ženám mládí a nesmrtelnost a přál jsem některým jejich blízkým, zvláště jejich manželům, brzkou smrt. V tu dobu jsem studoval výtvarné umění a vydělával jsem si spoustu peněz na důvěřivosti lidí. Cesta vedla nakonec od iniciace do vězení za podvod a přechovávání kradených věcí.

Vězení

Je mi v tu dobu 19 let. Všechno se mi opět zhroutilo. Žádné studium, žádná rodina, žádné náboženství, nic... jedna cela, temno, vzpoura proti Bohu: neznal jsem vůbec modlitbu ani mši svatou. Při setkání s vězeňským knězem došlo k těžkému konfliktu a úplnému rozchodu s církví. Osm měsíců po svém zatčení jsem se ocitl před soudem. Na ten den nikdy nezapomenu. Soudní síň byla plná. Byla zde moje matka, plná smutku a bolesti. Nebyl jsem schopen podívat se jí do tváře, tak mě trápila její bolest. Stydím se za to, že mám na rukou pouta. 20. narozeniny jsem »oslavil« za mřížemi.

Návrat ztraceného syna

V den, kdy moje matka slavila 53. narozeniny, byl jsem konečně propuštěn. Čekala mě u brány. Bála jsem se setkání s otcem, kterého jsem neviděl od svého zatčení. Padli jsme si do náruče. Byl to nezapomenutelný okamžik. Dal znovu vymalovat a upravit můj pokoj, abych měl

základ k návratu do nového života. O mém vězení se nikdy nezmínil ani slovem, a to ani při nějaké výměně názorů. Týden jsem strávil u rodičů a pak jsem se vrátil k výtvarnému umění. Ale okultní vědy mě stále přitahovaly. Dále vykládám karty. Složil jsem všechny zkoušky a pomáhal jsem sestře v obchodě s klenoty. Poznal jsem řadu umělců. Jeden z nich, Marcel mi svým dílem ukázal opět cestu k Bohu. Klekl jsem na kolena před jeho obrazem bolestné Panny Marie a výjevu na Golgotě.

V září 1993 mě Marcel vzal s sebou na pouť do Medjugorje. Přijeli jsme tam v noci: žádný vodovod, žádné el. světlo, dost skličující atmosféra. Příští ráno jsem po mnoha letech opět přítomen na mši. Večer malí i já (ze zvědavosti) jsme vstoupili do věže, abychom viděli vizionáře při zjevení. Vyšli jsme ven, aniž by se nás to nějak dotklo.

Obrácení

Příští odpoledne jsme šli s celou skupinou na křížovou cestu. Při šestém zastavení to přišlo: »Veronika utírá Kristovu tvář.« Propukl jsem v pláč. Cítím zcela intenzivně Mariinu přítomnost. Jsem otřesen, ale současně cítím mír a štěstí. Moje maska padla. Pojal jsem jasné rozhodnutí: Již nikdy jasnovidectví ani karty!

Při cestě zpět mě průvodkyně zavedla k františkánům. Moje zpověď trvala velice dlouho. Ale pak se s velkou radostí blížím k oltáři, abych se opět po dlouhé době setkal s Kristem.

Po návratu jsem však v klenotnickém krámě cítil smutek a nespokojenost.

Pane, co chceš, abych udělal?

Po roce a půl jsem opět v Medjugorje. Předkládám Panně Marii prosbu: »Ty mě voláš, ale já nevím, kam mám jít. Jsem ochoten jít za tvým hla-

Až vstoupíš do země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, neuč se jednat podle ohavnosti oněch pronárodů. Ať se u tebe nevyskytne nikdo, kdo by provedl svého syna nebo svou dceru ohněm, věštec obírající se věštbami, mrakopracec, ani hadač nebo čaroděj, ani zaklínač, ani ten, kdo se doptává duchů zemřelých, ani jasnovidce. Každého, kdo činí tyto věci, má Hospodin v ohavnosti. Právě pro tyto ohavnosti Hospodin, tvůj Bůh, před tebou vyhání ony pronárody. Budeš se dokonale držet Hospodina, svého Boha.

5 Moj 18, 9–13

sem, ale přijď a najdi si mě tam, kde jsem.«

Tři dni po návratu do Francie přišel do obchodu jeden muž a koupil si růženec na prst. Vypráví mi o společenství blahoslavenství. Vyptávám se na podrobnosti a on mě pozve, abych přišel do Mortain. Zdá se mi, že Panna Maria takto odpozdělá na moji prosbu. Nyní vím, že Maria byla vždy přítomna na dně mého srdce, i tehdy, když jsem se toulal pouští. Nyní vím, že Pán mě vždycky miloval, i když jsem byl na cestě, která pro mne znamenala těžký kříž. V říjnu jsem strávil ve společenství konec jednoho týdne. V prosinci přicházím opět a 8. ledna opouštím klenotnictví a odcházím natrvalo do Bílého opatství. Jsem tady už rok a od té doby jsem tak šťasten jako na začátku svého života.

Na cestě, která vede do Božího království

Věřte mi, pro toho, kdo najde zalíbení v Bohu, končí všechny karty, jasnovidectví, astrologie, kyvadélka, léčitelství, magnetismus... Panna Maria mě vyvedla z páchnoucích a bažinatých cest, na které jsem se zatoulal, a nyní mě vede cestou, která směřuje ke světlu a k Božímu království.

*Didier
Feu et Lumière*

Rekord v Římě

O slavnosti Nanebevstoupení Páně překročil Jan Pavel II. opět jeden práh. On sám tomu nevěnoval pozornost, ale kronikáři spočítali, že 21. květen byl 7152. den jeho pontifikátu, tedy přesně tolik, jak dlouho byl na stolci sv. Petra Pius XII. Následující den se tedy stal Jan Pavel II. »rekordmanem«, nejdéle úřadujícím papežem XX. století.

Nejde jen o dosavadní délku jeho pontifikátu. Málokterý papež se tak zapsal do dějin jako tento papež. Vize, kterou měli kardinálové při posledním konkláve před dvaceti lety, byla zdánlivě protikladná. Měl svést opět do jednoho proudu rozcházející se pokoncilní tendence. Současně měl představovat církev obrácenou ke světu a schopnou dialogu, církev, jejíž papež se neskrývá za zdmi Vatikánu, nýbrž přechází do ofenzívy v záležitosti všech katolíků.

Karel Wojtyla byl ideálním kandidátem pro splnění této vize. Pavel VI. si stěžoval, že do Církve vnikl satanův dým. Jan Pavel II. si nestěžoval, ale začal ucpávat jednotlivé díry, jimiž tento dým proniká. Současně vyvolal papež Wojtyla ve světě zvláštní úžas. V prvních letech jej média oslavovala jako superstar.

Katolická církev měla v uplynulých sto letech velké a obdivuhodné papeže. Všichni, od Lva XIII., »zajatce Vatikánu«, který překročil práh tohoto století, až k Pavlu VI. a jeho nástupci, »měsíčnímu papeži«, a konečně Janu Pavlu II., s velkou osobní integritou a hlubokou zbožností spravovali svěřený úřad. Jak je známo, nebylo tomu tak v průběhu dějin vždy. Tito papežové však nebyli ušetřeni toho, že pro Církev museli mnoho trpět. Nástupci sv. Pet-

ra v tomto století jsou vážení papežové a také Jan Pavel II. se touto vážností vyznačuje.

Výstřely na Svatopetrském náměstí a zhroucení Ambroziánské banky, do kterého byl zapleten vatikánský finanční ústav, znamenaly obrat v pontifikátu Karla Wojtyly. Selhání očekávaného rozvoje katolictví v zemích osvobozených od komunistických režimů včetně Polska je těžkým břemenem pro tohoto papeže. K tomu se připojily nemoci a stáří. I tento papež je papežem pod břemenem kříže.

Jediný správný postoj katolíků k tomuto papeži i jeho předchůdcům v tomto století je ten, v němž nechybí vděčnost. Církev se v tomto století stala skutečně světovou církví. Teprve pozdější generace budou při zpětném pohledu na dvacáté století schopny ocenit, jaký to byl zázrak Ducha svatého, který provedl svou církev stoletím, ve kterém jinak nezůstal kámen na kameni. Mladé, často ohrožované křesťanství v Asii a v Africe má v posledních papežích nenahraditelnou oporu. Evropské církve by se bez Říma zvrhly v národní církve. Také v Americe, jak v Severní, tak v Jižní se Církev upevnila. Bez papežů – světů by křesťanství dostalo v tomto čase zcela jiný směr.

Quido Horst

Deutsche Tagespost 16. 5. 98

Další rekordy Jana Pavla II.

Jan Pavel II. je nejzcestovalejším papežem všech dob. Jak sdělilo Radio Vaticana, je jeho červená cesta do Rakouska jeho 83. zahraniční cestou. K tomu přistupuje 130 pastoračních cest uvnitř Itálie. Celkem navštívil tento papež již 925 měst. Pronesl při tom 3 041 proslovů a urazil 1 111 274 km. Představuje 28 obletů zeměkoule nebo třikrát vzdálenost Země – Měsíc. Celkem strávil mimo Řím 11,5 % svého pontifikátu. Nejdélší jeho cestou byla 35. pastorační návštěva Bangladéše, Singapuru, Nového Zélandu a Austrálie, která měřila 48 974 km, tedy více než cesta kolem zeměkoule.

Radio Vaticana

Slzy lítosti, slzy lásky

Zázrak v Civitavecchia

Přišla z Medjugorje, masivní socha z cementu, potažená tenkou vrstvou sádry, 43 cm vysoká, bílá, mariánská soška jako bezpočet jiných. Kdyby nebylo krvavých slz. Více než desetkrát slzela, a kdykoliv jí začaly vytékat z očí slzy, dřívě zaschlá krev byla opět jako tekutá. O Velkém pátku před třemi roky byla Madona z Civitavecchia umístěna do zvláště vybudované kaple. Mons. Grillo, biskup z Civitavecchia, se i tento den zdržel jakéhokoliv vyjádření k jevu, který trval již od 2. února. Je odborníkem na sociální antropologii. Když se rozruch kolem sochy zvedl jako vlnobítí, vzal sochu do náruče a umístil ji ve své katedrále. I tam plakala při zpěvu Salve Regina. Monsignore to viděl a dále mlčel.

Poprvé vidělo sochu plakat jedno děvče. Vždy jsou to děti. Od té doby jsou to již stovky soch, které pláčou. Jeden z vyšetřujících prelátů z Říma řekl, že je největší zázrak, že ještě nepláče ta či ona madona. Ale všechny tyto »krvavé zázraky« se rozplynuly jako hračka, jen Madona z Civitavecchia nikoliv. Společná komise z kriminalistů a profesorů provedla zkoumání, vyšetřovala, vyslychala, prosvěcovala sochu, analyzovala krev, která je lidské povahy. Závěr vyšetřování je: neexistu-

je přirozené vysvětlení pro tento fenomén. Mezitím si Kongregace pro nauku víry vyhradila právo na uznání tohoto zázraku. Mezinárodní ohlas je prý větší, než aby se mohl jev omezit na diecézní úroveň. K třetímu výročí v únoru přicestovaly do Civitavecchia desetitisíce poutníků. Dnes stojí socha za pancéřovým sklem ve venkovském kostele v Patano.

Až do konečného rozhodnutí bude církev opět mlčet. V posledních devadesáti letech uznala méně než deset z tří set zkoumaných jevů, mnohé z nich jako nevysvětlitelné mlčky uložila ad akta, např. zázračné zbarvení sochy Panny Marie v Zachlehu v Libanonu. Celé týdny bylo toto největší město obývané křesťany vystaveno dělostřelecké palbě. Před městem, které leží v nížině, stojí na malém pahorku na sloupu bělostná socha patronky města v nadživotní velikosti. Ačkoliv Syřané pálili na sochu jako na stělnici, zůstala neporušená. A co více, její zářivá bělost se v tyto dny změnila na smuteční černí.

Jak řekl Jan Pavel II., není důležité znamení, ale poselství. To řekl při návštěvě plačící Panny Marie v Syrakusách v listopadu 1994. Maria vyzývá k obrácení, k pokání. Je to znamení podobné jako pohled Krista, kterého vedli k Pilátovi přes dvůr, a on se zahleděl na Petra. Pohled plný bolesti, a přece plný porozumění, plný smilování a plný vybízející lásky. Když to Petr uviděl, plakal hořce, jak píše Lukáš o lítosti prvního papeže. Slzy lásky. Kdo tomu rozumí, rozumí také, co znamená odpuštění a proč je to se světem tak zlé. Ten také rozumí Madoně z Civitavecchia, ať už s oficiálním prohlášením, nebo bez něho.

František Salzmacher
Der Fels, 5/98

Bůh vyčkává v pozadí celý den na tvé skutky, ale také na tvé oběti a na tvou lásku.

Alfréd Delp

Jsem na této zemi hostem a to, co mám, pokládám za dar. Mohu to také darovat dále, aniž bych toho sám použil, a tak rozvíjet naši lásku.

Uwe Seidel

Zahrabán jako pes

Ve vesničce jménem Mazury

Každé tři týdny musí P. Efraim Bisaga opustit Bělorusko a na osm dní se uchýlit k někteřému svému kolegovi v Rakousku. Je to dlouhá, namáhavá cesta, která mu nicméně umožní vrátit se na chvíli do civilizace, vykoupat se, něco si přečíst a dopřát si teplé jídlo. Vypravuje, že někdy se v zimě ani nemůže podívat do svého talíře: teplo polévky se spojí s mrazivou atmosférou kuchyně do malého oblaku neproniknutelné mlhy nad talířem.

Tak využívá dlouhé cesty na Západ, kromě své sběratelské vášně pro všechno, co je k jídlu a co se dá použít pro stavbu kostela, k určitému zotavení, které jej má uchránit od osudu, jaký postihl jeho tři spolubratry v oblasti Černobylu: oni tady nečekaně brzy zemřeli. Dva z nich právě sloužili mši svatou, když byli povoláni k věčnému díkůvzdání před Božím trůnem. Je to však smrt, jakou by si přál i P. Efraim. Ale pokud možno až po dostavění kostela, Pane! Až tu bude dostatek domorodých kněží.

Tak daleko ovšem smrt P. Efraima zase není. Několikrát jí unikl o vlásek. Mnoho lidí, především dětí, viděl umírat. Je tu jedna malá sousedka, která s ním několikrát hrála tenis. Zorganizoval tu na ulici tenisový turnaj dětí, kterým mohl půjčit dvě staré rakety dovezené z Německa. Síť byla ovšem jen pomyslná. Potom mu jedna paní hodila z okna klubko vlny, aby děti měly aspoň dojem sítě, ale ta vlna to nevydržela...

»Gšos-Prima« říkají lidé tomu sympatickému páterovi ze Západu, který tu učí děti hrát tenis a střílet branky v kopané, aby aspoň na pár hodin zapoměly na svou bídu. Ptá se jich při tom, jestli jedly, a dává jim něco k snědku. Učí je nejen fotbalu, ale také naději.

Naději i pro malou sousedku, jejíž rakovina tak pokročila, že už nemůže běhat. Naději až za smrt, kterou má před očima. Ano, ty děti vědí, že zemřou, říká P. Efraim. Jsou to ty nejchudší. A vypráví o jednom chlapci, kterého pokousal pes. Rány se nechtěly zavřít. Ukázalo se, že je to rakovina, která se dá jen těžko léčit.

Tehdy, když P. Efraim začal svou cestu do Běloruska, nabízel mu jeden člověk v Němcku Geiger-Müllerův počítač. Tak by si kněz mohl ověřit radioaktivitu toho, co jí. Ale odmítl to. Jak by mohl žít mezi lidmi ve své obci, kteří by si nemohli dovolit to co on? Pro ně je daleko horší, že odtud vůbec nemohou odjet. Možná, že se i dnes umírá na následky katastrofy v Černobylu. Ale hladem se umírá mnohem rychleji. A potraviny, které jsou z oficiálních skladů, jsou ověřené.

Občas se najdou v oblasti Černobylu místa, která by mohla sloužit k rekreaci. Např. Prionov, místo s čistým, dobrým vzduchem. Před dvěma roky tu P. Efraim koupil dřevěnici z r. 1919. Ne že by se právě hodila za kostel, ale aby měl vůbec kde slavit mši svatou. Prionov je nejchudší ze všech jeho obcí, ale počtem dětí a věřících je nejbohatší. Pro asi 60 dětí, které tu navštěvují bohoslužby, by měl rychle postavit kostel. Svatý Josefe, nebeský staviteli, pomoz!

Před starým, ale pěkným zámkem v parku u oploceného hrobu neznámých německých vojáků se pomodlí memento a pak se vydá na cestu z Prionova do Mazur. Když tu P. Efraim v roce 1995 vystoupil, byl vůbec prvním knězem, který kdy navštívil tuto malou obec. A přece je tu několik domorodců pokřtěných. A teď, když už mohou být křesťany, chtěli by

své rodiny a svůj život dát před Bohem do pořádku.

Co má kněz těm starým lidem říct? Jak jim má vysvětlit to, pro co nejsou v běloruštině žádné pojmy? Se slovem »svátost« se v komunistickém slovníku nepočítalo, není v něm dokonce ani dnes. A když se ho před nedávnem ptala jedna žena, která měla strach, zda ještě může přijít do nebe, chtěl jí vysvětlit, že ani lotr po pravici nebyl »zatracen«, ale pak se zjistilo, že v porevolučním slovníku pokladu neexistuje ani toto slovo. Nicméně mohl o něm mluvit jako o někom, kdo je dnes pokládán za zločince.

Když vstoupil kněz v Mazurách do jednoho domu, našel zde muže, kterému bylo 60, a jeho o deset let starší ženu. Oba prosili kněze, aby požehnal jejich dům a jejich manželství, které existuje již tolik let jen se státním razítkem. Chtějí se oba vyzpovídat a slíbit Bohu, že zůstanou až do smrti spolu. Ale ten muž je němý. Nemůže dostat přes práh svých rtů ani své vyznání hříchů, ani manželský slib. Ale kněz se ho může vyptávat, co nebylo v jeho životě v pořádku, a své ženě, se kterou si vždycky rozuměl, může ženich vyjádřit i beze slov, že ji chce milovat až za hrob.

Je tu ten obdivuhodný den ještě dalších pět párů a u všech těchto šesti činí průměrný sou-

čet věku obou manželů 130 let. Lidé, jejichž život bude teprve nyní právě takový, jak to chce jejich víra.

Téměř po roce přichází P. Efraim opět do Mazur. Je to jedna z 232 obcí, které má na starosti. A cesty jsou tu často neprůjezdné. Tentokrát našťestí netone auto v blátě a vodě. P. Efraim zpovídá, maže olejem nemocných. Jsou zde všichni nad 60 let a kdo ví, kdy kněz zase bude moci přijít.

Někde je aspoň v okolí telefon, a tak jim může být cisterciácký kněz aspoň po drátě nablízku, když se rozhoduje o jejich budoucnosti před Bohem. Ale za všechna ta léta komunismu si zvykli, že na poslední cestu je nikdo nedoprovází. 86letá stařenka, jejíž manžel nedávno zemřel, vypráví o jeho smrti: »Dej mi hromničku,« řekl. A zemřel se svíčkou v ruce, jako když zhasne světlo.

Odesli ho ihned na hřbitov, protože v těch domečcích není místo pro mrtvé. Zahrabali ho do hlíny a do sněhu. Kdyby tu byla aspoň kaplička! Nemuseli by své drahé zahrabávat jako psa. Mohli by nebožtíka položit na máry, zavolat kněze, aby mu aspoň na konci života prokázal trochu úcty. Ale Bůh v Mazurách nebydlí. Nemá tu ještě žádný dům.

Uršula Zöllnerová
Der Fels 6/98

SVATÝ MARTIN

RYTÍŘ MILOSRDENSTVÍ XLVIII.

Wilhelm Hünermann

V řadě kněží seděl onen Briccius, namyšlený, vzdělaný, nepoddajný, nepochybně muž bystrého ducha, ale přitom tak nemožných způsobů. Byl tedy v konventu od útlého mládí, ale čeho Martin za všechna ta léta dosáhl? Což to nebyl pořád týž nesnesitelný přechytralý štváč, jako kdysi dávno? A přesto ho opat neodepsal, přesto byl s odvahou světce přesvědčený, že i on jednou najde cestu k dokonalosti. Jaké trpělivosti, jaké důvěry bylo třeba k této naději!

Na mnoha tvářích Sulpicius četl, že jsou ještě hodně daleko od cíle. Teprve když strávil nějaký čas v klášteře, zjistil, jak pravdivé byly jeho domněnky.

Jistě, většina se jich poctivě snažila a měli dobrou vůli, a mnohé bylo možno považovat za dokonalé askety, ale byli i další, před jejichž drsností a tupostí nekapituloval jedině světec, jedině muž jako biskup z Tours.

Jakoby náhodou pozoroval Sulpicius mnicha Anatolia. Skromný jako všichni, nabíral svou polévku a poslouchal čtení u stolu, jasnému hlasu mladého Viktorie. Ne, nebylo na něm nic zvláštního, a přece! Kolik starostí nadělal otcím mnichů v minulých letech, když se předváděl jako mimořádný vzor dokonalosti a důvěry nebe! Martin ho nakonec povolal zpět ze sousedního kláštera, kde předstíranými zázraky udělal děsný zmatek a kněze Clara dohnal málem k zoufalství. Ne, Martin to nevzdal, domlouval mu vážně a laskavě, napomínal ho s otcovskou dobrotou i přísností, za něho se modlil, obětoval i trpěl. Bylo třeba nesmírné námahy, než se Anatolius nakonec přece jen stal dobrým mnichem, který se skromně a pokorně zařadil do společenství.

Advokát o tom všem mnoho nevěděl, ale přesto tušil už teď, když seděl s mnichy kolem stolu, jaké břemeno nese opat kvůli všem, kdo byli svěřeni jeho péči; protože i když všechno ostatní zanechali ve světě, jejich chyby je věrně následovaly i na svatá místa.

Večer toho dne seděl Sulpicius ještě dlouho v opatově cele, nejchudší a nejubožejší ze všech. Martin poslouchal jen na půl ucha, když mluvil o světských věcech, o Theodosiových mladých synech, kteří teď s malým úspěchem vládli v říši. Tím pozorněji však naslouchal, když mu advokát vyprávěl o podivné proměně prétora Pau-

lina, který prodal svůj ohromný majetek, výtěžek rozdal chudým, aby sloužil Kristu jako mnich v chudé cele u města Nola.

„No, a ty?“ otcovsky vlídně se ptal biskup. „Nechtěl bys také následovat jeho příkladu?“

„Snad, otče,“ odpověděl Sulpicius váhavě, „snad i já někdy najdu sílu k takovému životu, který z hloubi duše obdivuji, ale který jsem se dosud neodvážil napodobit. Modli se za mne, otče, aby Bůh i ve mně uplatnil svou milost!“

Když ještě mluvili, vpadl do cely mnich, padl před Martinem na kolena a zájímavě pravil: „Otče, odpusť mi! Zhřešil jsem proti nebi a před tebou. Už nejsem hoden nazývat se tvým synem.“

Martin se sklonil ke kajícníkovi, jemuž bezděčně přišla na jazyk slova marmotratného syna, a s laskavou jemností ho zvedl.

„Už je dobře, můj Brictie! Úplně dobře, můj Brictie. Mé ucho slyšelo, když jsi mě nazval bláznem. Ale modlil jsem se za tebe. Bůh mi dal poznat, že na tebe pamatuje s trestem.“

„S jakým trestem, otče?“

„Udělá tě po mé smrti biskupem v Tours!“

„Teď se posmíváš ty mně,“ vyjel Briccius.

„Bůh ví, že se neposmívám. Ale musím ti také říci, že jako vrchní pastýř projdeš tisícovým soužením a budeš mnoho trpět.“

Otřesený mnich opustil poustevnu. Sulpicius udiveně hleděl na opata, pak řekl pochybovačně:

„Tento mnich biskupem? Jak by to bylo možné?“

„Směle to připočti k zázrakům nebes!“ odpověděl Martin. „Zažil jsem to sám na sobě, co může Bůh způsobit pomocí nejmenšího a nejméně užitečného nástroje. Briccius bude muset ještě hodně na sobě pracovat, ale od této chvíle je na správné cestě a vždycky ji zas-

najde, i kdyby zbloudil nevím kolikrát. Bůh buď veleben!“

Sulpicius už se neodvážil pochybovat. Věděl velmi dobře, že pohled velkého muže Božího zasahuje do budoucnosti, která je jinak zahalená všemu lidskému vědění i tušení.

Martin dal návštěvníkovi po dobu jeho pobytu v Marmoutier spolehlivého druha. Zbožný a velmi vzdělaný kněz Gallus mu byl stále k dispozici. Od něho a od několika starých mnichů se Sulpicius dověděl hodně o životě zakladatele kláštera a pečlivě zaznamenával, co s úžasem vyslechl.

„Chci napsat knihu o vašem otci, jak to udělal Hieronymus o poustevnících Paulovi a Hilariónovi,“ svěřil se knězi, který se v oněch dnech stal jeho důvěrným přítelem. „Svět kolem má právo, aby tak zázračné události zůstaly uchovány v paměti.“

Když se s ním konečně loučil, řekl Martin svým mírným otcovským způsobem:

„Vím, že chceš psát knihu o mém ubohém životě. Mohl bys skutečně dělat něco lepšího, než tím marnit svůj čas.“

„Ne, otče, o ničem lepším nevím,“ rozhodně odpověděl Sulpicius.

„Ale jistě!“ trval na svém biskup. „I ty se zřekneš světa, abys žil nově v Kristu, našem Pánu. Uděláš to ne proto, že bys pohrdal světem, ale proto, že chceš milovat Boha nade všechno. Protože ne nepřátelství ke světu, ale hluboká a pravá láska k Bohu je smyslem a obsahem každé křesťanské askeze. Odříkáme se, abychom získali, a umíráme, abychom žili.“

Ještě v témže roce rozdal advokát všechn svůj majetek a odešel jako mnich do poustevny blízko dnešního města Prémillac. Jeho knihu o svatém Martinovi však pilní mniši bezpočtukrát opsali a zachránili tak vzpomínku na velkého zakladatele kláštera a biskupa, rytíře milosrdenství.

Pokračování příště

**Pane Ježíši Kriste,
přítomný ve Svátosti lásky!
Pohled' na mne.
Přicházím jako nemocný
k Lékaři života,
jako nečistý k Pramenu
milosrdenství,
jako slepý k Světlu
nesmírné jasnosti,
jako chudý a potřebný
k Pánu nebe a země.**

**Prosím Tě v důvěře
ve Tvou nevyčerpatelnou
dobrotu:
Uzdrav mou nemoc,
obmyj mě od nečistoty
mých vin,
osvět' mou slepotu,
obohat' moji chudobu
a zahal mou nuzotu,
abych přijal Chléb života
s čistým a věřícím srdcem
a s takovou úctou
a pokorou,
aby mi to posloužilo
ke spáse.**

Sv. Tomáš Akvinský

K „Obraně tradiční latinské mše“

V Katolickém týdeníku č. 23 ze 7. 6. 1998 uveřejnil doc. František Kunetka kritický článek na adresu Mezinárodního katolického reportu, Dietricha von Hildebranda a české pobočky Una Voce. Redakce Katolického týdeníku bohužel odmítla uveřejnit reakci Michala Semína na uveřejněný článek se slovy, že je třeba tuto diskusi ukončit. Vzhledem k tomu, že žádná diskuse zde ani nezačala (zatím se vyjádřila jen jedna strana), rozhodli jsme se reakci M. Semína uveřejnit na stránkách Světla.

Doc. František Kunetka byl pověřen reagovat na „skandální článek“ v MKR o tradiční latinské mši (učinil tak v KT č. 23). Odpustím si podobné expresivní výrazy v zájmu věcného posouzení Kunetkových námitek k uvedenému článku i k žádosti početné skupiny věřících o umožnění sloužení mše svaté podle liturgických knih z roku 1962. Nejprve však pár slov o Kunetkou kritizovaném Hildebrandovi. Je pravda, že nesdílel nadšení neomodernistů nad tím, jak byly především v západoevropských poměrech aplikovány dokumenty 2. vatikánského koncilu. Ve stejném duchu však odmítl liberální interpretaci koncilu také současný prefekt Kongregace pro víru kardinál Ratzinger, o předchozích prefektech této kongregace (Ottaviani, Seper) ani nemluvě.

Dietrich von Hildebrand nebyl takový diletant, jak ho čtenářům KT vymaloval doc. Kunetka. Jenom na okraj: Pius XII. o něm prohlásil, že je učitelem církve 20. století, Pavel VI. jej obdařil titulem *defensor fidei* a současný papež jej také hodnotí vysoce pozitivně. Když v závěru svého článku Kunetka kritizuje údajnou „neoscholastickou“ orientaci MKR, jistě také dobře ví, že Dietrich von Hildebrand byl vůči převládajícím tendencím v neoscholastickém myšlení značně kritický a že tomuto tématu věnoval nejméně jedno zamyšlení.

Tento vzdělaný člověk jistě byl lépe orientován v předmětu své kritiky, než se Kunetka domnívá. Píše, že není zřejmé, jakou „tradiční mši svatou“ měl Hildebrand vlastně na mysli.

Předem nezaujatý čtenář však jistě pochopil, že hovoří o římském ritu slouženého podle liturgických knih z roku 1962. Kunetkovo historické expoé vytváří mylný dojem, že misál z roku 1962 neodpovídá předchozím misálům, neboť v něm došlo k jistým úpravám. Hildebrand nikde netvrdí, že liturgický vývoj není legitimní, a proto fakt pouhé změny mu nedává důvod k jejímu odmítnutí. To, co Hildebrand kritizuje v souvislosti s liturgickými změnami po roce 1969, není skutečnost změn, ale jejich povaha i jejich aplikace v liturgickém životě církve. Kunetka také Hildebrandovi vytýká „kanonizaci“ dějinně podmíněné liturgie. Omyl! Římský kánon kanonizoval již papež sv. Pius V. svou bulou *Quo primum* z roku 1570. Jde o první legislativní akt v dějinách církve, jenž s nejvyšším stupněm závaznosti kodifikuje tehdejší římský rítus. V téže podobě a jen s nepatrnými změnami, které laik ani nezaregistreje, se tento rítus dochoval až do rozsáhlé liturgické rekonstituce po roce 1969. O tom, že nový rítus má být nahrazením římského ritu, a ne jeho organickým pokračováním, píše sám architekt liturgických změn Bugnini ve svých pozoruhodných pamětech.

Doc. Kunetka jistě zná staré rčení „lex orandi, lex credendi“, zákon modlitby je zákonem víry. Tento poznatek poukazuje na tu skutečnost, že vnější projevy bohoocty odrážejí symbolicky to, v co věříme. Celá dosavadní liturgická tradice žije z přesvědčení, že rozsáhlé a podstatné změny v mešním ritu mohou ovlivnit

také obsah víry. Historicky se tento fakt potvrzuje urputnou snahou prvních „reformačních“ vůdců v 16. století oslabit liturgický výraz nauky „papeženců“, mimo jiné také tím, že na úkor obětního charakteru mše zabsolutizovali čtení Písma, zaváděli místo oltáře obětní stůl, propagovali přijímání na ruku, národní jazyk a sloužení bohoslužby čelem k lidu. Tato symbolika měla působit na zeslabení víry věřících v obětní charakter mše. Církev tomuto nebezpečí čelila pevnou kodifikací tehdejšího římského ritu, jenž ve svých základních rysech sahá do pontifikátu sv. Řehoře Velikého, neboť nejdokonalěji vyjadřoval víru církve v obětní charakter mše svaté, tak jak to dogmaticky formuloval Tridentický koncil na svém 22. zasedání.

Dietrich von Hildebrand ve svém článku kritizuje způsob, kterým byla v mnoha zemích provedena liturgická reforma po zavedení misálu Pavla VI., a upozorňuje na nebezpečí, že náhlým zavedením nové liturgické symboliky může být mnoho věřících uvedeno ve zmatek. Tento svůj článek napsal v době, kdy mu zkušenost tyto obavy již hojně potvrzovala. Také kardinál Ratzinger v mnoha svých textech upozorňuje na problémy spojené s prováděním liturgických změn. Tak například ve své knize *Rozhovory* (Portál, 1997) píše: „V naší liturgické formě se objevuje tendence – podle mého názoru falešná – provádět dokonalou „inkulturaci“ liturgie v moderním světě. Je tedy ještě více zkracována a dále zbavována všeho, co je

domněle nesrozumitelné; v podstatě se má transponovat do ještě „hovorovějšího“ jazyka. To je ovšem zcela zásadní nepochopení liturgie a liturgické slavnosti. Liturgii přece nechápeme nějakým racionálním způsobem, jako třeba přednášku, nýbrž chápeme ji různými způsoby, všemi smysly a vta-hováním do slavnosti, kterou si nevymyslela nějaká komise, ale která ke mně přichází jakoby z hloubi tisíciletí a věčnosti.“

Kunetkovi a Hildebrandovi představy o tom, jak má být sloužena mše svatá, jsou opravdu obtížně slučitelné. Kunetka kritizuje Hildebrandův výrok „nezáleží na tom, zda se věřící cítí při mši jako doma, ale zda jsou taženi ze svého všedního života do světa Kristova“. Je pro mne nepochopitelné, co na této poznámce může katolického kněze dráždit. Není snad přítomnost při znovuzpřítomněné Kristově vykupitelské oběti na kříži a proměnění chleba a vína v Tělo a Krev Kristovu něčím, co věřícího katolíka musí vytrhnout z prostředí světa a každodennosti do stavu hluboce posvátné úcty, slovy obtížně zaznamenatelné? Vždyť v tu chvíli stojíme u paty kalvárského kříže, aby posléze přišel živý Kristus mezi nás plně jako Bůh i jako člověk. Jak se v takovou posvátnou chvíli netřást nadpřirozenou bázní i radostí současně?

Hildebrand jako hluboce zbožný člověk se zármutkem pozoroval rostoucí banalizaci a horizontalizaci liturgie, tak jak se začala uplatňovat na Západě v 70. letech. Jak mi jistě doc. Kunetka přitká, liturgie je především činností samotného Krista a je to on, kdo je v centru naší pozornosti při mši svaté, a to zcela zvláštním způsobem, kterým není přítomen při jiných posvátných příležitostech. Této skutečnosti má liturgie za všech okolností odpovídat.

Pokračování na str. 12

K „Obraně tradiční latinské mše“

Pokračování ze str. 11

Pokud jde o žádost českých věřících o sloužení mše svaté podle misálu 1962: této žádosti nebylo vzhledem k publikování Hildebrandova článku v MKR prozatím vyhověno. V tomto smyslu má doc. Kunetka pravdu, publikování Hildebranda bylo „medvědí službou“. Lišíme se pouze v názoru na to, zda to bylo oprávněné. Nedošlo však zatím k definitivnímu zamítnutí, což nás naplňuje nadějí v uskutečnění toho, co bylo předběžně ústně přislíbeno. Svou preferenci tradiční liturgie před liturgií novou žadatelé nezpochybnili „legitimitu a doktrinální správnost Římského misálu Pavla VI.“. Svou touhu účastnit se tradiční mše svaté opírají o přesvědčení, že sloužení mše v římském ritu nebylo nikdy zrušeno, i když snad v praxi nebylo právo věřících účastnit se tradiční mše svaté naplňováno. Proto si již v roce 1971 vyžádali katolíci v Anglii a Wallesu možnost sloužit tradiční mši svatou na svém území, proto vydal Jan Pavel II. dva významné dokumenty, které právo věřících na tradiční liturgii potvrzují. Původní poněkud restriktivní podmínky z roku 1984 byly opuštěny ve prospěch všeobecného privilegia, specifikovaného v dokumentu *Ecclesia Dei Afflicta* z roku 1988: „... úcta musí být všude projevoována vůči citům všech, kteří se přikláníjí k latinské liturgické tradici, prostřednictvím širokého a velkorysého uplatňování směrnic pro sloužení tradiční latinské mše svaté...“

V motu proprio *Ecclesia Dei* papež hovoří o tradiční latinské liturgii v pojmech *legimita* (auctoritas) a *bohatství* (thesaurus) a touhu sloužit tuto mši a být jí přítomen označil jako „legitimní“. Také z těchto slov je zřejmé, že tradiční latinská mše není v mysli i dokumentu Svatého otce pouze čímsi trpě-

ným. Je výzvou biskupům, aby věřícím vycházeli v jejich oprávněné touze vstříc. Vzhledem k dikci i obsahu motu proprio *Ecclesia Dei* je zřejmé, že **každý katolický věřící** má právo se tradiční latinské mše účastnit. Toto *všeobecné privilegium* je potvrzeno také praxí posledních let. Počet tzv. indultů po celém světě každý měsíc narůstá, mše svatá je sloužena o nedělích a zasvěcených svátcích ve farních kostelích, a to vše se souhlasem Papežské komise *Ecclesia Dei*. Právě ona a ne Kongregace pro bohoslužbu upravuje záležitosti týkající se tradiční liturgie. V intencích papežova vstřícného postoje schválil Svatý stolec velký počet institutů zasvěceného života, výlučně používajících tradiční latinskou liturgii. Jistě by se bez papežova souhlasu nemohlo odehrát ani to, čeho budou mnozí poutníci svědky letošního října, kdy bude v Římě sloužit současný prezident papežské komise *Ecclesia Dei* kardinál Felici pontifikální mši svatou v římském ritu a v následujících dnech také kardinálové Ratzinger, Stickler a prefekt kongregace pro bohoslužbu kardinál Estevez. Právě kardinál Estevez se v rozhovoru pro chilský časopis *El Mercurio* v lednu tohoto roku vyjádřil takto: „Jsou lidé, kteří mají velikou úctu k liturgii, která byla užívána před 2. vatikánským koncilem. Církevní autorita tomuto postoji zcela rozumí a vítá tuto touhu věřících a jejich skupin. V katolické církvi totiž vždy koexistovaly a stále koexistují rozmanité liturgické rodiny.“

Z čeho tedy pramení obavy umožnit věřícím preferujícím latinskou liturgickou tradici účast na tradiční mši svaté? Kde je ona široká, otevřená náruč české pokoncilní církve?

Michal Semín, předseda
Una Voce – Česká republika

Z dopisu čtenáře

V polovině března mi přišlo číslo časopisu „Maria heute“, s fotografií Terezie Neumannové z Konnesreuthu (lidově nazývané Rézinka) hned na první straně. Článek ve mně vyvolal vzpomínky na studentská léta. Původně jsem chtěl být knězem. Na jedné straně mne to silně táhlo k Bohu. Od pěti let jsem ministroval. Na druhé straně jsem však po otci-varhaníkovi zdědil velké hudební nadání. Od pěti let jsem se učil na klavír, od osmi na varhany, abych mohl zastupovat otce, když vyrukoval se svou velkou dechovou kapelou. Ve 12 letech jsem měl už svou první studentskou kapelu. Za 4 roky byla už dvacetičlenná. Tak nezbyvalo mnoho času na studium a třídy jsem procházel „tak akorát“. Rád jsem četl duchovní literaturu. Dostala se mi do rukou malá knížečka o Terezii Neumannové a zanechala ve mně hluboký a trvalý dojem. Hluboký, protože ve mně prohloubila úctu k Nejsvětější svátosti oltářní. A trvalý dojem: všude při náboženských debatách jsem šířil úctu k této mystičce.

Podzim 1950: ve věznicí Brno-Cejl na cele číslo 30 nás bylo třicet chlapů, namačkání „jako herinci“. Po večeři se vyprávělo, debatovalo a půl hodiny před večeří (bylo tam slyšet věžní hodiny) jsme se všichni vkleče u postelí společně pomodlili růženec. Já jsem předřikával.

Jednou jsem vyprávěl o Rézince. Sotva jsem skončil, vzrušeně vyskočil lékárník z Brna:

„Teď vám něco o Rézince povím já! Když jsem byl chlapcem, bydlela naše rodina v Českém Těšíně. Můj otec byl lékařem v nemocnici. Měl tam dobrého přítele, též lékaře. Oba byli neoblovní ateisté, zatímco jejich manželky spojovala pevná katolická víra a hluboké přátelství. Ateismus manželů je trápil a často se společně za své muže modlili. Dostala se jim do rukou

knížečka o Terezii Neumannové. Daly ji přečíst svým manželům a navrhly, aby se tam všichni jeli podívat, že je to bude jako lékař je jistě zajímat. Muži se jim vysmáli. Ženy však nepovolily. Oba muži měli své ženy velmi rádi, tolerovali jejich náboženské přesvědčení, na svoje si však nedali sáhnout. Nakonec si však řekli: „Pro klid v rodině tam všichni pojedeme a ženám dokážeme, že je to všechno humbuk.“

Do Konnersreuthu přijeli ve Svatém týdnu. Na Zelený čtvrtek a Velký pátek Terezie nejvíc trpěla, prožívala Kristovo utrpení. Ubytovali se v blízkém městečku Waldsassenu. Já jsem tam byl jako chlapec s nimi. V ty dny byl přístup do světnice Terezie dovolen jenom lékařům. Ze čtvrtku na pátek tam oba strávili celou noc. Vrátili se až v pátek večer, rozrušení, úplně změnění, přesvědčení křesťané. Nejprve odprosili své manželky za trampoty, které jim působili svým tvrdým postojem. Vrátili jsme se jako dvě pevné, šťastné katolické rodiny!“

Moje důvěra a náklonnost k významné mystičce byla tak podepřena a potvrzena očitým svědkem a zázrakem obrácení! Skutečnost, že Terezie žila již tolik let bez jediného sousta jídla a bez jediné kapky vody a jediným pokrmem jí byla Eucharistie, utvrdila mou víru, že ta bílá Hostie je skutečný, živý Kristus, který také řekl: „Nebudete-li jíst mé Tělo a pít mou Krev, nebudete mít v sobě života...“

Tolik jsem toužil, abych se mohl ve vězení setkat s knězem! Spoluvězni, kteří hledali cestu k Bohu, se na mne obraceli jako na věřícího katolíka a já jsem se snažil z toho mála, co jsem znal, jim pomoci v jejich hledání. Byl jsem nešťastný, když jsem nemohl najít odpověď, a zlobil jsem se na sebe, že jsem se dříve nevěnoval četbě Písma. Modlil jsem se, abych se k němu teď nějak dostal...
☩

^o Tři týdny před vypršením mého prvního trestu pro mne přijela StB na tábor Mariánská na Jáchymovsku a odvezli mne do Ostravy.

Tam se připravoval proces se 17člennou katolickou skupinou kolem lidoveckého poslance Hanzelky. Bojovala proti komunistickému režimu od roku 1950. To jsem už seděl ve vězení. U jednoho z nich našli skladistiše zbraní, které jsem před zatčením zprostředkoval já ze své vojenské skupiny. Sám jsem však ty zbraně neviděl.

Věděl jsem, že to znamená trest smrti. Kdybych vypovídal pravdu, přivedl bych do vězení mnoho dalších obětí. Tehdy jsem už měl rodinu rozvrácenou. Vzal jsem tedy všechno na sebe, vymyslel si pohádku, jak jsem v noci ty zbraně odvezl z kasáren, a tak jsem se vlastně dostal do čela skupiny, se kterou jsem nikdy nepracoval. Někteří její členové však byli moji přátelé.

Bylo nás 18, já jako zakladatel skupiny. Prokurátor navrhl deset trestů smrti. Já jako první jsem s ním určitě počítal, ale modlil jsem se, aby ostatní byli ušetřeni. Boží Prozřetelnost však rozhodla jinak. Termín našeho procesu byl třikrát změněn, třetí termín stanoven na 8. prosince – svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie. Bylo mi jasné, že všechno dopadne dobře. Všichni jsme byli vroucí ctitelé Panny Marie. Trest smrti jsme dostali jenom dva: já a ten přítel, u kterého byly zbraně nalezeny. Nejvyšší soud v Praze nám změnil trest smrti na doživotní žalář.

Nyní jsem se modlil, abych se dostal do Leopoldova, mezi kněze. Věděl jsem, že je jich tam přes 120. Přál jsem si doplnit své mezery ve znalosti náboženských pravd.

Dostal jsem se tam v dubnu 1954, na komando „konopa a peří“. Byl jsem však zklamán, kněží byli v té době ubytováni jinde. V cele vedle mne byla prázdná

postel. Za několik dnů po návratu z práce vidím na této posteli cedulku se jménem Jan Opasek. Cuklo to ve mně, snad to není opat Opasek? A skutečně: za chvíli se otevrou dveře a bachař ho přivedl. Přivezli ho z Ruzyně a ve věznici, kde je přes 1500 vězňů, přijde právě na volnou postel vedle mne a přiveze s sebou Písmo svaté, jediné ve věznici. . . Náhoda? Hned jsem sháněl rozinky a bílé pečivo, kterého se používalo jako hostie.

Dělil jsem je na malé kousičky a pečlivě balil do cigareto- vých papírků, aby ani ta nejmenší částička neupadla a nebyla znesvěcena. Mši sv. sloužil opat tajně v posteli po večerce, až byla zhasnuta světla.

Byl jsem radostí bez sebe. Roznášel jsem jako živý svatostánek Eucharistií po celé věznici a přes nejpřísnější kontroly jsem se všude dostal. Jednoho dne mě přidělili k roznášení diet, a to byla nejlepší možnost dostat se všude. Prosil jsem Pána o ochranu a raději bych zemřel, než aby mi Eucharistií sebrali a zneuctili. Díky Bohu se tak za ta tři léta nestalo. Jednou jsem přepadačku prožil ve snu. Probudil jsem se a slyším, jak se potichu otáčí klíč ve dveřích. Rychle jsem sáhl pro balíček s Eucharistií (měl jsem ji přes noc vždycky pod hlavou) a vložil ji do úst. Vtom se rozsvítilo světlo, parta bachařů vpadla dovnitř, převrátili každého s lůžkem, vyhnali nás na chodbu, poručili svléci se do naha. Nebýt toho snu, Eucharistií bych nezachránil. Ale Písmo sebrali, bylo ve slamníku. Chodbař si ho však v posbíraných věcech všiml, a tak se dostalo zase do rukou těch, kteří po něm toužili. Nevyzpytatelné cesty Prozřetelnosti! Dala by se o nich napsat celá kniha s titulkem „Kovárna duší“.

Ale od muklovských vzpomínek zpět k „Rézince“: Poslední dobou mě tížily dva problémy.

Moje 49letá dcera měla od loňského podzimku nemocnou

páteř. Byla neschopná práce. Mnoho vyšetření, operovat – neoperovat – nakonec ji poslali do Prahy na speciální rehabilitační kliniku k vyšetření a zjištění možnosti důchodu. Druhý případ: dcera mé přítelkyně zde v Německu, už přes rok bez zaměstnání. Kde by mohla žena v tom věku (53) v Německu, kde je 4 a půl miliónu nezaměstnaných, najít ještě zaměstnání? Měla z toho velké psychické problémy. . .

Když jsem přečetl ten článek o Terezii Neumannové v „Maria heute“, začal jsem se k ní vroucně modlit o zprostředkování Boží pomoci. A Rézinka pomohla, jak už pomohla neschopným lidem:

Ve čtvrtek 30. května jsem telefonoval dceři do Prahy na kliniku. S velkou radostí mi oznámila, že je zdráva, všechny bolesti zmizely, může jet domů a může pracovat! Tentýž večer telefonuje přítelkyně, že její dcera dostala zaměstnání! A týž den mi volá přítel, že jede do Čech do Nejdku, zda se s ním nechci svést. Přijal jsem rád nabídku – s podmínkou, že se vrátíme do večera, abych mohl být na mši sv. (první pátek!) Přijeli jsme do Nejdku k deváté hodině – a v devět tam v kostele začínala mše svatá! Skvělé! Tak jsme si na zpáteční cestě udělali ještě pouť do Waldsassenu. Jen 12 km je vzdálen Konnersreuth: tam jsme se zastavili na hřbitově u hrobu Rézinky, abych jí mohl poděkovat. U hrobu je stále mnoho lidí ze všech možných končin a stovky děkovných tabulek svědčí o vyslyšení proseb. Ještě u hrobu jsem si umínil, že přeložím ten článek o ní z „Maria heute“ do češtiny a pošlu do vlasti do „Světla“ – i se svými osobními zkušenostmi.

Právě v této době, kdy i u nás klesá úcta k Eucharistií, to bude článek o mystičce, která doslova žila 36 let jenom z Eucharistie, tématem vysoce aktuálním. . .

František Šimíček, Fürth, SRN

□ **Primas anglikánské církve**, canterburský arcibiskup **Carey**, označil Jana Pavla II. za »nejúctyhodnější náboženskou hlavu na světě vůbec«. Učinil tak během své pastorační návštěvy v Africe, kde jej chtěli hostitelé obdařit tímto titulem.

□ **Papež Jan Pavel II.** přijal v audienci vedoucí představitele italského automobilklubu. Vyzval při té příležitosti italské řidiče k větší ohleduplnosti. Papež vyslovil politování nad velkým počtem obětí silničních nehod a vyzval řidiče, aby si vzali příklad z milosrdného samaritána. Apeloval především na mladistvé účastníky silničního provozu k dodržování pravidel provozu a bezpečnostních předpisů, aby se automobil nestával nástrojem smrti.

□ **Turecko: Velká razie proti křesťanům**

Turecko zahájilo velkou razii proti chaldejským křesťanům. Více než 5000 lidí, převážně uprchlíků, bylo vyhnáno do severního Iráku.

V listopadu 1997 povolila turecká vláda poprvé promítání filmu v kurdsém jazyku. Šlo o dokumentární film podle Lukášova evangelia.

□ **Při obsluze transportu s humanitární pomocí** pro strádající Indy byl 22. března zavražděn řeholní bratr Lukas Puttaniyil. Patřil ke společenství misionářů blížejské lásky, které založila matka Tereza.

□ **Boj proti lepře úspěšný**

Více než deset milionů malomocných bylo vyléčeno od poloviny osmdesátých let pomocí tzv. multidrogové terapie (MDT). Oznámila to Světová zdravotnická organizace. Podle posledních odhadů trpí dnes leprou ještě 1,5 mil. lidí. Počet zemí, kde se tato nemoc vyskytuje, se snížil ze 122 na 32. Malomocnost má být vymýceno do konce století. *DT*

DOMINUM ET VIVIFICANTEM

Darování tohoto nového života je jako definitivní odpověď Boha na slova žalmistova, v nichž jistým způsobem zaznívá hlas všech tvorů: „Sešleš-li Ducha, budou stvoření a obnoví se tvář země“ (216). Ten, který v tajemství stvoření dává člověku a kosmu život v jeho mnohonásobných viditelných i neviditelných podobách, ten ho také obnovuje prostřednictvím tajemství vtělení. Takto je stvoření doplněno vtělením a je už od onoho okamžiku prostoupeno silami vykopení, které zaplavují lidstvo a celé tvorstvo. Říká nám to svatý Pavel. Zdá se, že jeho kosmicko-teologické vidění je ohlasem žalmu: „Celé tvorstvo nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě“ (217), totiž ti, které si Bůh „předem rozlišil“ a také „předurčil, aby byli ve shodě s obrazem

jeho Syna“ (218). Takto existuje nadpřirozené „přijetí lidí za děti“. Jeho původcem je Duch svatý, láska a dar. Jako takový je darován lidem a v překypující hojnosti nestvořeného daru má počátek v srdci každého člověka zvláštní dar stvoření, jehož prostřednictvím se lidé stávají „účastnými božské přirozenosti“ (219). Takto je lidský život účastí prodchnut životem božským a nám také získává božský, nadpřirozený rozměr. Existuje „nový život“, v kterém lidé, účastní na tajemství vtělení, „mají v Duchu svatém přístup k Otci“ (220). Je tedy úzký vztah mezi Duchem, který dává život, a posvěcující milostí a mnohonásobnou nadpřirozenou životností, která z něho v člověku vyplývá: mezi Duchem nestvořeným a lidským duchem stvořeným.

53. Můžeme říci, že toto všechno patří do rámce Velkého jubilea, zmíněného výše. Neboť je třeba překročit historický rozměr události a její pouhý povrch. Je třeba vysledovat v kristologickém obsahu události rozměr pneumatologický, obejmout pohledem víry dvě tisíciletí působení Ducha pravdy, který během věků čerpal z pokladů Kristova vykopení a dával lidem nový život, uskutečňoval jejich přijetí za dítky v jediném Synu a posvěcoval je, takže mohou opakovat se svatým Pavlem: „Přijali jsme Ducha Božího“ (221). Avšak sledujeme-li tento námět jubilea, nemůžeme se omezit na 2 000 let, které uplynuly od Kristova narození. Je třeba se vrátit nazpět, obejmout i celé působení Ducha svatého už před Kristem – hned od začátku – v celém světě, a zvláště v ekonomii Staré úmluvy. Toto působení na

každém místě a v každé době, ba v každém člověku se totiž odehrávalo podle věčného plánu spásy. V tomto plánu bylo těsně spojeno s tajemstvím vtělení a vykopení, jež zase mělo vliv na věřící v Krista, který měl přijít. Zvláště o tom svědčí list Efezanům (222). Takto milost nese v sobě zároveň známku kristologickou i pneumatologickou. Platí to především o těch, kdo se výslovně hlásí ke Kristu: „Když jste tedy v něho (v Krista) uvěřili, dostane se vám o tom potvrzení od slíbeného Ducha svatého. On je zárukou, že nám jednou připadne

**Novinka nakladatelství MCM s.r.o.,
skriptum:**

BŮH JE JAKO MRAKODRAP

Kdo je Bůh? To je otázka, na niž musí děti v rámci náboženské výchovy často dospělým odpovídat jazykem katechismů. Co si pod takovými definicemi vlastně představují? A jak se tyto jejich představy Boha postupem doby vyvíjejí? Když si na to vzpomene někdo z dospělých, býváme překvapeni, jak málo odpovídaly tyto představy tomu, čeho chtěli dospělí dosáhnout. Takové svědectví podává Karen Armstrongová, přední britská odbornice na náboženské otázky:

„Jako dítě jsem dodržovala množství náboženských příkázání, ale samotné víry v Boha se mi příliš nedostávalo. Je velký rozdíl mezi respektováním určitých zásad a vlastní vírou, díky níž bychom je s důvěrou přijali za své. Věřila jsem v existenci Boha, ve skutečnou přítomnost Krista v eucharistii, v účinnost svátostí, v možnost věčného ztracení i existenci očištky. Nemohu ovšem říci, že by ve mně víra v tyto pojmy, související s podobou nejzazší skutečnosti, navozovala pocit, že život na zemi je přínosný nebo dobrý... Bůh, definovaný spíše abstraktními pojmy než představou, napro-

ti tomu byl bytostí značně mlhavou. Asi v osmi letech jsem se musela v hodině náboženství naučit nazpaměť odpověď na otázku: „Co je Bůh?“ „Bůh je Nejvyšší Duch, který existuje sám o sobě a nezávisle a je nekonečně dokonalý.“ Nijak nepřekvapí, že mi to tenkrát nic neříkalo... Představy o Bohu, jež jsem si vytvořila v dětství, se později nerozvíjely tak jako mé znalosti v jiných oborech. Upravila jsem si dětský názor na Vánoce, dopracovala se k dospělejšímu pochopení komplexnosti složitě lidské existence. Mé prvotní, zmatené představy o Bohu se přesto nezměnily, ani zásadně nerozvinuly. I lidé, kteří nejsou tak zvláště nábožensky zaměřeni jako já, si často uvědomují, že se jejich názory na Boha formovaly v dětství. S dětskými šaty odkládáme i pojetí Boha svých raných let...“

Možná kdyby nám otázku „Kdo je Bůh?“ položil někdo dnes, v našem dospělém věku, těžko bychom hledali odpověď, s níž bychom byli spokojeni. Snad je lépe se ptát jinak, třeba: „Kdo je Bůh v našem životě?“

Tato kniha je určena především těm, kteří považují za své poslání předávat dětem křesťanskou víru: učitelkám a učitelům náboženství, katechetům a katechetkám. Jejím smyslem je pomoci čtenářům, aby si dokázali na otázku významu Boha ve svém ži-

votě poctivě odpovědět. Najít odpověď, aby byla šitá na osobní míru našeho života, tedy života, v němž jsme prošli zcela jedinečnou cestou, narazili na mnohé nezdary, na velká utrpení, ale i na velké radosti, to není záležitost na deset či patnáct minut. Nabízím vám, abyste se nejprve se mnou tázali, jakým způsobem odpovídali a odpovídají na palčivou otázku po Bohu jiní lidé. Protože jenom když jsme se nejprve takto ptali poctivě sami sebe, můžeme podobnou otázku položit dětem.

Brož., A4, 68 stran, 68 Kč
Objednávky v MCM

**Stává se často, že přicházejí špatně
ofrankované dopisy a tím vynakládáme dost velké prostředky na placení pokut. Prosíme proto naše
dopisovatele, aby si ověřili správnost
ceny použité známky.**

Děkujeme.

POZOR!

Změna poštovního směrovacího čísla

**Matrice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24**

771 11 Olomouc 1

dědictví. Tak se dovrší naše vykoupení“ (223).

Ale stále v perspektivě Velkého jubilea musíme také hledět dál a kráčet vpřed, ve vědomí, že „vítr vane, kde chce“, podle obrazu, který použil Ježíš v rozmluvě s Nikodémem (224). 2. vatikánský koncil, soustředěný především na námět církve, nám připomíná působení Ducha svatého také „mimo“ viditelné tělo církve. Mluví o všech lidech dobré vůle, v jejichž srdci milost neviditelně působí. „Kristus totiž zemřel za všechny, a protože poslední povolání člověka je ve skutečnosti jen jedno, totiž božské, musíme být přesvědčeni, že Duch svatý všem dává možnost, aby se přičlenili k tomuto velikonočnímu tajemství způsobem, který zná Bůh“ (225).

54. „Bůh je duch, a kdo ho uctívají, mají ho uctívat v du-

chu a v pravdě“ (226). Tato slova řekl Ježíš při jiné své rozmluvě: se Samařankou. Velké jubileum, které se bude slavit na konci tohoto tisíciletí a na začátku dalšího, má být mocným voláním ke všem, kdo „uctívají Boha v duchu a v pravdě“. Má být pro všechny zvláštní příležitostí, aby uvažovali o tajemství trojjediného Boha, který je sám v sobě zcela transcendentní vzhledem k světu, zvláště k světu viditelnému. Je to absolutní Duch, „Bůh je duch“ (227), a zároveň je podivuhodným způsobem nejen blízký tomuto světu, ale je v něm přítomný a v jistém smyslu imanentní, proniká ho skrz naskrz a oživuje ho z nitra. To platí zvláštním způsobem o člověku. Bůh je v nitru jeho bytosti jako myšlenka, vědomí, srdce; je psychologickou a ontologickou skutečností, o které říkal svatý Augustin: „Je mi vnitřnější než moje

nitro“ (228). Tato slova nám pomáhají lépe pochopit Ježíšova slova Samařance: „Bůh je duch.“ Pouze Duch může být „vnitřnější než moje nitro“, jak v rovině bytí, tak v rovině duchovní zkušenosti. Jenom Duch může být imanentní v člověku a ve světě a přitom si zachovat svou neporušitelnou a nezměnnou absolutní transcendenci, přesažnost.

Ale novým způsobem a viditelnou formou se Boží přítomnost ve světě a v člověku projevila v Ježíši Kristu. V něm se opravdu „ukázala milost“ (229). Láska Boha-Otce jako dar, nekonečná milost, princip života, se stala zjevnou v Kristu a v jeho lidství se stala „částí“ vesmíru, lidského pokolení, dějin. Toto „zjevení se“ milosti v dějinách člověka prostřednictvím Ježíše Krista se dokonalo skrze Ducha svatého, který je principem každého spásanosného působení

Božího ve světě: toho „skrytého Boha“ (230), který jako slunce a dar „naplňuje vesmír“ (231). Celý život církve, tak jak se projeví o Velkém jubileu, znamená jít v ústrety Duchu, který je dárce života.

Pokračování příště

- 216 – Srv. Ž 104 (103), 30
- 217 – Řím 8, 19
- 218 – Řím 8, 29
- 219 – Srv. 2 Pt 1, 4
- 220 – Srv. Ef 2, 18; dogm. konst. o Božím zjevení „Dei Verbum“, 2
- 221 – Srv. 1 Kor 2, 12
- 222 – Srv. Ef 1, 3–14
- 223 – Ef 1, 13 a n.
- 224 – Srv. Jan 3, 8
- 225 – Past. konst. o církvi v dnešním světě, GS, 22; srv. dogm. konst. o církvi, LG, 16
- 226 – Jan 4, 24
- 227 – Tamtéž
- 228 – Srv. sv. Augustin, Vyznání, III, 6, 11: CCL; 27, 33
- 229 – Srv. Tit 2, 11
- 230 – Srv. Iz 45, 15
- 231 – Srv. Mdr 1, 7

Liturgická čtení

Neděle 28. 6. – 13. neděle v mezidobí

1. čt.: 1 Král 19, 16b. 19–21
 Ž 16(15), 1–2a+5.7–8.9–10.11   Odp.: 5a
 2. čt.: Gal 5, 1. 13–18
 Ev.: Lk 9, 51–62

večer: 1. čt.: Sk 3, 1–10
 Ž 19(18), 2–3. 4–5   Odp.: Řím 10, 18b
 2. čt.: Gal 1, 11–20
 Ev.: Jan 21, 15–19

Pondělí 29. 6. – Slavnost sv. Petra a Pavla

1. čt.: Sk 12, 1–11
 Ž 34(33), 2–3. 4–5. 6–7. 8–9   Odp.: 5b
 2. čt.: 2 Tim 4, 6–8. 17–18
 Ev.: Mt 16, 13–19

Úterý 30. 6. – Nez. pam. Svatých prvomučedníků římských, v ol. arcidiecézi svátek výročí posvěcení katedrály

1. čt.: 1 Král 8, 22–23. 27–30
 Ž 84(83), 3. 4. 5+10. 11   Odp.: 2
 Ev.: Mt 16, 13–19

Středa 1. 7. – ferie

1. čt.: Am 5, 14–15. 21–24
 Ž 49, 7. 8–9. 10. 11. 12–13. 16bc–17   Odp.: 23b
 Ev.: Mt 8, 28–34

Čtvrtek 2. 7. – ferie

1. čt.: Am 7, 10–17
 Ž 18, 8. 9. 10. 11   Odp.: 10b
 Ev.: Mt 9, 1–8

Pátek 3. 7. – Svátek sv. Tomáše

1. čt.: Ef 2, 19–22
 Ž 117(116), 1. 2   Odp.: Mk 16, 15
 Ev.: Jan 20, 24–29

Sobota 4. 7. – Památka sv. Prokopa

1. čt.: Am 9, 11–15
 Ž 84, 9. 11–12. 13–14   Odp.: srv. 9
 Ev.: Mt 9, 14–17

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	28.6.	29.6.	30.6.	1.7.	2.7.	3.7.	4.7.
Antifona	812	1405	1637	857	873	1673	1722
Žalm	783	786	783	783	783	786	783

Ranní chvály:

Hymnus	812	1406	1638	857	873	1673	1415
Antifony	813	1407	1639	858	874	1413	1416
Žalmy	813	813	813	858	874	813	813
Kr. čtení a zpěv	816	1407	1639	861	877	1674	1416
Antifona k Zach. kantiku	702	1407	1639	861	877	1413	1416
Prosby	817	1407	1640	861	878	1675	1724
Záv. modlitba	702	1408	1640	862	878	1413	1416

Modlitba během dne:

Hymnus	817	1264	1264	862	879	1264	910
Antifony	818	1408	848	863	879	895	910
Žalmy	818	1265	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	1408	1641	865	882	1676	913
Záv. modlitba	702	1408	1640	865	882	1413	913

Nešpory:

SO

Hymnus	807	1409	1409	1642	867	883	1413	1423
Antifony	808	1404	1410	1643	868	884	1413	1719
Žalmy	808	1670	1678	1643	868	884	1678	1719
Kr. čtení a zpěv	810	1404	1410	1646	871	887	1680	1424
Ant. ke kant. P. M.	702	1404	1411	1647	871	887	1414	1420
Prosby	811	1405	1411	1647	872	888	1681	1425
Záv. modlitba	702	1405	1408	1640	872	888	1413	1422
Kompletář	1238	1238	1242	1250	1254	1257	1260	1238

Představujeme vám...

ONI JSOU OTCOVÉ NAŠI

P. Petr Dolák

Tato kniha nám předložila výběr zasvěcených, věrohodných svědectví o učenosti a svatosti, o velkorysosti a lásce svatých Cyrila a Metoděje. Svatý otec Jan Pavel II. je prohlásil apoštolským listem *Egrediae virtutis* za spolupatrony Evropy 31. 12. 1980 (*Acta Apostolicae Sedis* 1982, str. 253).

Papež Mikuláš I. si kdysi přál vidět naše slovanské věrozvěsty jako anděly Boží. Na přelomu let 867–868 jim šel z Říma vstříc se stejnou úctou a dychtivostí průvod kněží a lidu se svícemi v čele s papežem Hadriánem II. Kéž bez váhání přijmáme i my radostné poselství našich duchovních otců a pravých pastýřů.

Kniha poskytuje rychlou a spolehlivou informaci o našich svědcích, podněty a příklady pro kněze, kazatele, katechety a pro každého, komu věc Boží u nás leží na srdci a kdo chce mít podíl na našem obohacujícím vstupu do třetího tisíciletí.

Svatí svědkové a tvůrci jednoty v mnohosti kéž nám září na této cestě.

Autorovi knihy patří dík a požehnání.

Gen. vikář olomoucký, Mons. Erich Pepřík

Životopis sv. Cyrila a Metoděje je sepsán podle původních staroslověnských legend a odborné literatury prof. Josefa Vašici, prof. Františka Dvorníka, ThDr. Bohumila Zlámala, dr. Františka Grivce a dalších.

Brož., A5, 160 stran, 85 Kč

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o.

Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

BDĚTE A MODLETE SE

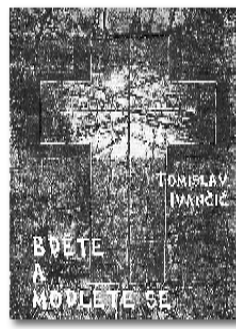
Tomislav Ivančić

Na celém světě se jako epidemie šíří nová a nová modlitební společenství. Jsou zjevně jasnou odpovědí na palčivé otázky naší doby. Jelikož člověk dnešní doby ztratil orientaci, členové modlitebních společenství se pokoušejí najít směr, kterým by se mohli ubírat. Zpravidla už mají zkušenosti, že nejjistější cestou je ta, kterou nám ukázal Ježíš Kristus. Oni se už touto cestou pustili, podařilo se jim bez problémů udělat první kroky a zažili mnoho radosti. Bůh totiž drží lidi pevně ve své ruce, a proto mohou spolu s ním kráčet téměř bez námahy.

Bůh nás však chce vychovat k samostatnosti. Chce, abychom se stali dospělými, to znamená, abychom se ve stále větší svobodě denně znovu rozhodovali pro něj. Nechává nám volné ruce jako matka, která učí dítě chodit. Starostlivě nás pozoruje a kráčí před námi, ale my jsme přesto nejistí, plní strachu, nebo se necháme svést bludaři, čímž se dostáváme do slepé uličky, kde zůstáváme bezradně stát. Předkládaná kniha chce být pomůckou, která nás naučí vidět Krista novými očima a následovat ho.

Tato kniha vznikla z celé série přednášek, které se uskutečnily v Jugoslávii. Titul jsme vybrali podle názvu magnetofonových nahrávek těchto přednášek. I způsob vyjadřování jsme z velké části zachovali. Nejde o nějaké přepracované přednášky, ale spíš o improvizaci při vysvětlování jednotlivých témat na setkáních modlitebních společenství. Není proto možné jednotlivé návody jednoduše jen přebírat jako hotové recepty, protože jde spíš o udání směru, o vizi.

Brož., A5, 80 stran, 39 Kč

Piaceno prevodem
706 035

Novinové vylatné

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLŮ – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vítek. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Nezámená to však, že udeřovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: studia.maticecm.cz; http://web.telecom.cz/maticecm). Registrace značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblasní správou pošt v Ostravě č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TÝDENÍKU. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SF, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podtržujeme konečným úsudku církve. Nevzdané nezveřejněné příspěvky nevracíme.